

*Załącznik nr 1
do Uchwały nr X/54/12
Rady Gminy Stare Bogaczowice
z dnia 17 lutego 2012 roku*

***STRATEGIA ROZWOJU
GMINY STARE BOGACZOWICE
na lata 2012 - 2020***

Spis treści

WSTĘP	3
I. RAPORT O STANIE GMINY.....	5
1.1.Ogólna charakterystyka Gminy	5
1.1.1.Położenie geograficzne i podział administracyjny	5
1.1.2. Środowisko naturalne	8
1.1.3. Walory historyczno - kulturowe	12
1.2.Demografia	17
1.3. Warunki socjalno – bytowe	20
1.3.1. Oświata, kultura i sport	20
1.3.2. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	22
1.3.3. Sytuacja mieszkaniowa	24
1.4. Gospodarka	25
1.4.1. Przedsiębiorczość, rynek pracy i bezrobocie.	25
1.4.2. Turystyka	27
1.5. Infrastruktura techniczna	29
1.5.1. Sieć komunikacyjna.....	29
1.5.2. Sieć teleinformatyczna	30
1.5.3. Sieć wodociągowa.....	30
1.5.4. Sieć kanalizacyjna.....	30
1.5.5. Gospodarka odpadami.....	30
II. ANALIZA SWOT.....	32
III. ANALIZA POTRZEB I UWARUNKOWAŃ ROZWOJOWYCH	
GMINY (w oparciu o wywiady)	37
3.1. Charakter badań	37
3.2. Struktura badanych mieszkańców.....	37
3.3. Analiza wyników	38
3.3.1. Turystyka i ekologia	38
3.3.2. Kultura i sport.....	42
3.3.3. Infrastruktura społeczna i techniczna.....	43
3.3.4. Aktywizacja społeczna	48

IV. MISJA I WIZJA GMINY	53
4.1. Misja Gminy	53
4.2. Wizja Gminy (w 2020 roku)	53
V. CELE STRATEGICZNE, PRIORYTETY I KIERUNKI DZIAŁANIA	55
VI. MONITORING I EWALUACJA STRATEGII	61
VII. ZARZĄDZANIE ZMIANĄ GOSPODARCZĄ	62
IX. SPIS RYSUNKÓW I TABEL	63

WSTĘP

Strategia Gminy Stare Bogaczowice na lata 2012 – 2020 jest dokumentem planistycznym, który przede wszystkim diagnozuje sytuację społeczno – gospodarczą Gminy, jej słabe i mocne strony oraz priorytetowe kierunki rozwoju. Powinna stać się podstawą prowadzenia właściwej polityki przez poszczególne podmioty działające na scenie lokalnej, a w szczególności przez władze publiczne. Ważne, aby rozwój Gminy opierał się na maksymalnym wykorzystaniu potencjału wewnętrznego miejscowych podmiotów, jak również położenia, zasobów naturalnych i ludzkich. Powodzenie w realizacji celów zaplanowanych w niniejszej strategii zapewni współpraca władz samorządowych, organizacji pozarządowych, podmiotów gospodarczych i mieszkańców.

Głównym realizatorem wyznaczonych celów będzie Gmina Stare Bogaczowice. Ponieważ środki budżetowe nie są w stanie zapewnić finansowania wszystkich zaplanowanych zadań, konieczne będzie pozyskiwanie funduszy pozabudżetowych, w szczególności środków z Unii Europejskiej. Strategia obejmuje dwa okresy programowania środków unijnych, obecny 2007 – 2013, z którego jednak środki zostały już praktycznie wykorzystane oraz 2014 – 2020, który jest w fazie opracowywania. Nieznane na dzień dzisiejszy programy nowego okresu 2014 – 2020 będą głównym źródłem pozabudżetowym realizacji celów określonych w niniejszej strategii.

Opracowana strategia powstała w wyniku realizacji projektu „Partnerstwo Wokół Trójkarbu – etap II” trwającego od stycznia 2011 roku do czerwca 2012 roku, partnerami projektu były Gminy Stare Bogaczowice i Czarny Bór, a liderem Fundacja Edukacji Europejskiej z Wałbrzycha. Projekt „PWT – etap II” realizowany był między innymi w kontekście EURO 2012. Realną korzyścią dla Gminy Stare Bogaczowice wynikającą z organizacji tej imprezy w Polsce może być to, że położenie pomiędzy Republiką Czeską a Wrocławiem, który będzie gościł drużyny biorące udział w Mistrzostwach Europy w Piłce Nożnej – UEFA EURO 2012, stwarza możliwość promocji Gminy Stare Bogaczowice wśród kibiców odwiedzających nasz region w trakcie imprezy.

Strategia jest podstawowym narzędziem prowadzenia polityki rozwoju zarówno w skali kraju, regionu jak i w skali lokalnej. Strategia rozwoju Gminy Stare Bogaczowice opracowana została w oparciu o aktualne dokumenty strategiczne oraz planistyczne takie jak:

- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie,
- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030,
- Założenia do Wspólnej Polityki Rolnej 2014 – 2020,
- Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku,
- Strategią Rozwoju Powiatu Wałbrzyskiego na lata 2005 – 2013,
- Studium uwarunkowań i rozwoju przestrzennego Gminy Stare Bogaczowice.

I. RAPORT O STANIE GMINY

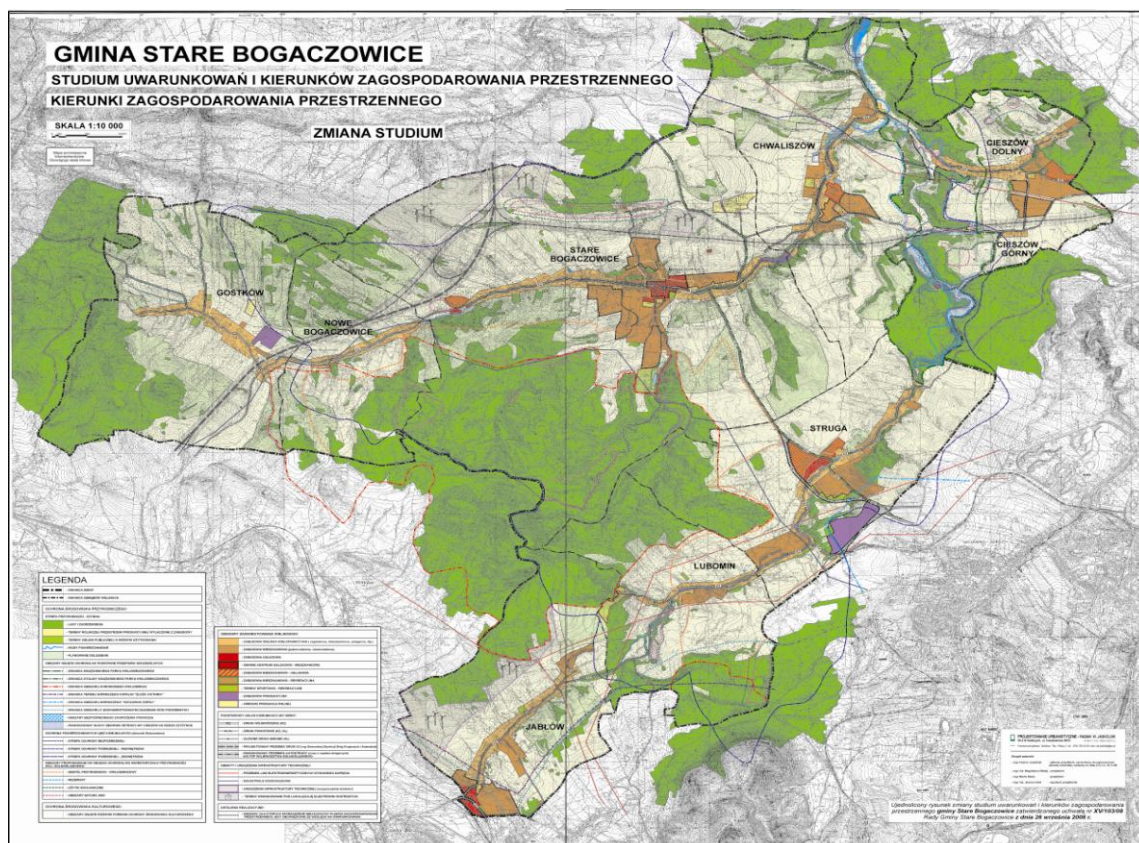
1.1.Ogólna charakterystyka Gminy

1.1.1.Położenie geograficzne i podział administracyjny

Gmina Stare Bogaczowice zajmuje powierzchnię 86,89 km². Położona jest w południowo-zachodniej części województwa Dolnośląskiego i sąsiaduje z Gminami: Czarny Bór, Marciszów, Bolków, Dobromierz, Wałbrzych, Szczawno-Zdrój, Boguszów-Gorce i Świebodzice. Wśród gmin powiatu wałbrzyskiego Gmina Stare Bogaczowice zajmuje I miejsce pod względem wielkości powierzchni i jednocześnie ma najmniej mieszkańców. Geograficznie Gmina usytuowana jest w Sudetach Środkowych w obrębie dwóch jednostek: Pogórza Bolkowsko - Wałbrzyskiego oraz Gór Wałbrzyskich (masyw Trójarbu) na wysokości od 293 do 778 m n.p.m.

Położenie Gminy w sąsiedztwie dużego zespołu miejskiego ma zasadniczy wpływ na funkcjonowanie systemu społeczno - gospodarczego Gminy. Wałbrzych, jako regionalny ośrodek usługowo - przemysłowy ma wpływ na podstawowe funkcje Gminy: usługi ponadpodstawowe i usługi o charakterze regionalnym; nauka, kultura, zdrowie, oświata, rynek pracy, powiązania produkcyjne i handlowe oraz powiązania komunikacyjne. Występują ścisłe związki z sąsiednimi Gminami w zakresie infrastruktury technicznej (przebieg przez obszar Gminy sieci magistralnych). Warunki przyrodnicze, w tym występowanie terenów górzystych o dużych walorach krajobrazowych i klimatycznych oraz zasobach wód mineralnych stanowią podstawę rozwoju funkcji rekreacyjnej i leczniczej.

Rysunek 1.1. Położenie geograficzne Gminy Stare Bogaczowice.

Źródło: Opracowanie na podstawie danych: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

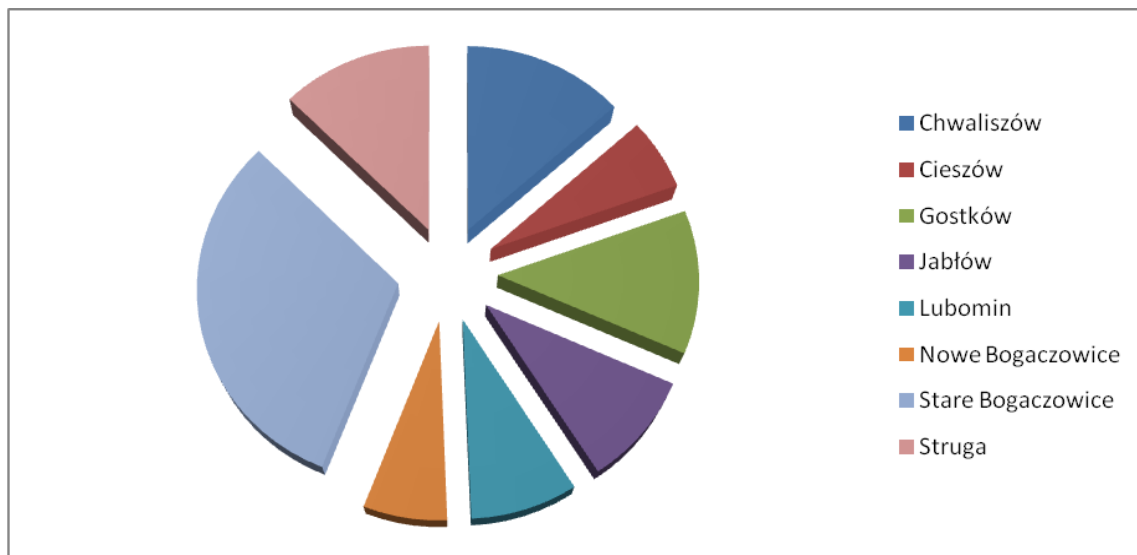
W skład Gminy wchodzi 8 miejscowości zorganizowanych w 8 sołectwach tj. Gostków, Nowe Bogaczowice, Stare Bogaczowice, Chwaliszów, Cieszów, Struga, Lubomin, Jabłów. Centrum administracyjne Gminy znajduje się w Starych Bogaczowicach, w których realizowany jest pełny zakres usług podstawowych dla mieszkańców Gminy. W Starych Bogaczowicach jest dobrze rozwinięta sieć sklepów ogólnospożywczych. We wsi znajduje się obiekt Zespołu Szkół (Szkoła Podstawowa i Gimnazjum), Gminna Biblioteka Publiczna, pełniąca również funkcje kulturalne, Gminne Centrum Edukacyjno-Społeczne, Urząd Pocztowy oraz sala sołecka. Ponadto w Starych Bogaczowicach mieści się Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna, w której zatrudnienie znajduje wielu mieszkańców miejscowości. Jest tu również praktyka Lekarza Rodzinnego, apteka oraz kilka podmiotów gospodarczych działających w branży transportowej i budowlanej. Miejscem gdzie mieszkańcy, a w szczególności młodzież, mogą spędzać wolny czas i uprawiać sport jest szkoła wraz z pełnowymiarową salą sportową oraz Gminne Centrum Edukacyjno-Społeczne.

Tabela 1.1. Sołectwa wchodzące w skład Gminy Stare Bogaczowice rok 2011.

Lp.	Sołectwa	Liczba mieszkańców	Powierzchnia [km ²]	Gęstość zaludnienia [os/km ²]
1	Chwaliszów	454	11,65	38,97
2	Cieszów	241	5,27	45,73
3	Gostków	381	10,52	36,22
4	Jablów	415	8,11	51,17
5	Lubomin	358	7,29	49,11
6	Nowe Bogaczowice	173	5,68	30,46
7	Stare Bogaczowice	1323	27,35	48,37
8	Struga	848	10,91	77,73
RAZEM		4193	86,78	48,32

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych: Urzędu Gminy Stare Bogaczowice.

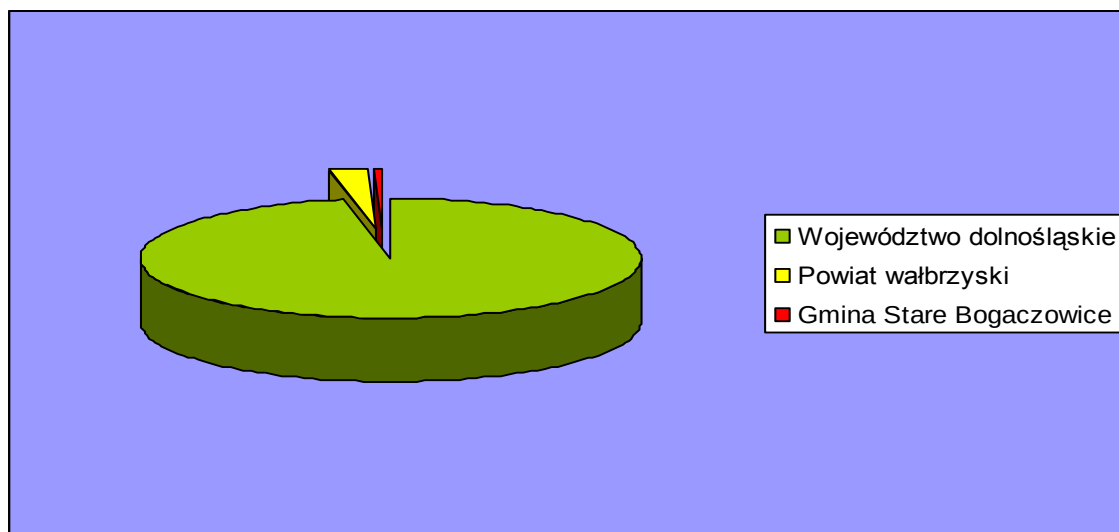
Rysunek 1.2. Powierzchnia sołectw w Gminie Stare Bogaczowice.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych: Urzędu Gminy Stare Bogaczowice

Największą miejscowością Gminy są Stare Bogaczowice. Powierzchnia jej wynosi 27,35 km². Znajduje się tu Urząd Gminy, poczta, apteka, szkoła podstawowa, gimnazjum, gminna biblioteka publiczna, ośrodek zdrowia, lecznica dla zwierząt, rozlewnia wód mineralnych, Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna, OSP, parafia rzymskokatolicka, kolektura totolotka, sala rady sołectwej, plac zabaw, leśnictwo.

Rysunek 1.3. Obszar województwa dolnośląskiego, powiatu wałbrzyskiego i Gminy Stare Bogaczowice – porównanie.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych: GUS.

1.1.2. Środowisko naturalne

Położenie Gminy

Na obszarze Gminy sąsiadują ze sobą trzy odmienne struktury geologiczne, co skutkuje różnorodnością litologiczną jak i tektoniczną tego terenu. Część południowo – zachodnia Gminy usytuowana jest w obrębie niecki śródsudeckiej (jej północnego skrzydła). Tworzą ją antyklinalnie ułożone osady dolnego karbonu (kulmu), na które składają się zlepieńce, piaskowce, mułowce (formacja Szczawna, Lubomina). Sąsiadują one na południu z utworami górnokarbońskimi Zagłębia Wałbrzyskiego. Osadom tych formacji zaburzonych późniejszymi dyslokacjami i uskokami towarzyszą wulkanity wieku dolnopermskiego (ryolity, ryodacyty w formie żył, kominów, małych masywów).

Utwory depresji (niecki) śródsudeckiej są oddzielone od północnego wschodu – od depresji Świebodziec wyraźną dyslokacją – nasunięciem Strugi. W obrębie Gminy znajduje się północna część formacji zwanej depresją Świebodziec (tzw. formacje; z Chwaliszowa i z Książa). Budują ją głównie gruboziarniste piaskowce zlepieńce górnego dewonu i dolnego karbonu (kulmu) z soczewami wapieni organicznych. Jest to równocześnie strefa kontaktowa z kaledonikum Gór Kaczawskich (północno – zachodnia część Gminy). Związana z tą strefą burzliwa przeszłość geologiczna

pozostawiła obok licznych nasunięć, wtórnych zafałdowań, spękań i uskoków również zmetamorfizowane skały kontaktowe: zieleńce, łupki szare, pstre mylonity i inne (z okresu wczesnopaleozoicznego).

Na paleozoicznym podłożu zalegają (w dolinach cieków oraz we wschodniej części Gminy) osady czwartorzędowe: piaski, żwiry, gliny z okresu zlodowacenia środkowopolskiego oraz współczesne osady deluwialne. Surowce mineralne Gminy związane są z różnorodnością formacji geologicznej i należą do nich przede wszystkim surowce skalne: wulkanity (porofiny) Masywu Trójgarbu, piaski, żwiry, gliny (iły), wapienie. Eksploatowanie niegdyś w licznych, niewielkich wyrobiskach (piaskownie, glinianki, żwirownie, kamieniołomy) na potrzeby lokalnego budownictwa, dziś nie mają już znaczenia gospodarczego i nie są wykorzystywane. Ze spękaniem skał górnokarbońskich związane są ponadto wody mineralne z zawartością CO₂.

Rzeźba terenu

Obszar Gminy usytuowany jest w granicach od 293 m n.p.m. (w dolinie Strzegomki) do 778 m n.p.m. (Masyw Trójgarbu), z przewagą terenów w granicach 400-500 m n.p.m. Ukształtowanie powierzchni jest ściśle powiązane z powstałą w trzeciorzędzie morfologią Sudetów, a w szczególności Sudetów Wałbrzyskich i ich Pogórza. Cechą charakterystyczną terenu jest tu krajobraz schodowy odznaczający się występowaniem szeregu poziomów zrównań otaczających trzony górskie oraz kulminacje ostańców lub twardzieli. Przeważające na obszarze Gminy Pogórze Wałbrzyskie buduje głównie najniższy poziom zrównania 400m, przechodzący ku północy (przedgórze Sudeckiemu) wyraźnym progiem (uskokiem tektonicznym). Ponad pofalowanym poziomem tego zrównania wznoszą się zbudowane z odporniejszych skał płaskie kopuły wzniesień. Ku wschodowi wchodzimy w pośredni (500 m) poziom zrównań na zboczach Trójgarbu (778 m n.p.m.) – twardzielowe wzniesienia wypreparowane w mniej odpornych skałach otaczających terenów.

Warunki klimatyczne

Pod względem klimatycznym obszar Gminy obejmują: w części zachodniej – IV region klimatyczny Sudetów – kamiennogórski; V region – wałbrzyski – piętra b i c w części wschodniej (wg kwalifikacji A. Schmucka). Jest grupa klimatów górskich,

silnie zróżnicowanych wysokością n.p.m., a także rozkładem form powierzchni ziemi, region pośredni między surowym klimatem Karkonoszy, a łagodną Kotliną Kłodzką. Warunki termiczne pogarszają się wraz z wysokością. Piętro b (poziom 450-600 m n.p.m.) to średnie roczne temperatury między 5,5 - 6,6 °C. W piętrze c (powyżej 600 m) nie ma już lata klimatycznego, a więc okresu z temperaturą średnią dobową powyżej 15 °C. Okres wegetacji rozpoczyna się od połowy kwietnia i trwa ok. 200 dni. Ilość opadów jest dość znaczna, rzędu 700-800 mm rocznie. Maksimum przypada na miesiące letnie. Około 60% opadów jest w okresie wegetacyjnym.

Obszar Gminy jest dość znacznie zróżnicowany pod względem mikroklimatycznym. Zbocza nasłonecznione (południowe) ulegają przesuszeniu, spływy zimnego powietrza w obniżeniach i doliny powodują zastoiska (morozowiska). Dość korzystny (równoleżnikowy) układ większych dolin rzecznych ułatwia ich przewietrzenie (związek z przeważającymi wiatrami zachodnimi).

Rzeki

Główną rzeką odwadniającą teren Gminy jest lewobrzeżny dopływ rzeki Bystrzycy - Strzegomka z dopływem Czyżynką oraz mniejszymi strumieniami. W swoim biegu Strzegomka zasila zaporowy zbiornik wody pitnej w Dobromierzu. Część zachodnią Gminy odwadniają potoki Jabłonica i Ciekłina. Rzeki Gminy są typowymi rzekami góorskimi. Charakterystyczne dla nich są duże spadki, zmienne wodostany, gwałtowne wezbrania w okresie tajania śniegu i letnich nawałnych opadów deszczu.

Wody podziemne – woda mineralna

Na niewielką skalę eksploatuje się wody mineralne. Wypływają one samoistnie w obrębie doliny Strzegomki i wykorzystywane są przez rozlewnie wód stołowych w Starych Bogaczowicach. Istnieją także bliżej niezbadane ujęcia wody mineralnej w rejonie Cisów.

Lasy

Z ogólnej powierzchni 8689 ha Gminy około 63 % stanowią użytki rolne, 31 % to lasy, pozostałe 6 % to obszary zabudowane, wody i inne tereny.

Lasy są mieszane, o dominującym drzewostanie świerkowym (74,9 %) oraz lasy

bukowe, dębowe i sosnowe (25,1%). Największy kompleks leśny jest częścią Obszaru Chronionego Krajobrazu Masywu Trójgarbu. Na wschodzie Gminy lasy wchodzą w granicę Książańskiego Parku Krajobrazowego, a lasy na południu są częścią Obszaru Chronionego Krajobrazu Masywu Chełmca. Lasy te są bogate w różnorodne jadalne grzyby, jagody oraz dzikie zwierzęta takie jak: sarny, jelenie, dziki, zające, bobry, lisy.

Powierzchnia lasów sukcesywnie się zwiększa poprzez zalesianie gruntów najmniej wartościowych i podlegających erozji.

Wszystkie lasy położone w obrębie Gminy Stare Bogaczowice zaliczane są do I kategorii ochronnej i podlegają szczególnej ochronie prawnej. Pełnią funkcje: glebochronne, wodochronne, krajobrazowe i masowego wypoczynku. Szata roślinna charakteryzuje się układem piętrowym. Lasy Państwowe na terenie Gminy administrowane są przez Nadleśnictwa Jawor, Wałbrzych i Kamienna Góra.

Obszary chronione

Część obszarów Gminy związana ze zlewnią rzeki Strzegomki, znajduje się w strefie ochrony zbiornika wody „Dobromierz”. Obszarami prawnie chronionymi są również tereny o najwyższych walorach przyrodniczych takie jak:

- Książański Park Krajobrazowy o pow. 3144 ha wraz z otuliną 6490 ha, obejmujący zasięgiem sąsiadujące Gminy; Wałbrzych, Świebodzice, Świdnicę i Dobromierz, a usytuowany w przełomach rzecznych Strzegomki i Czyżyki na obszarze Gminy Stare Bogaczowice obejmuje powierzchnię 501 ha – ustanowiony Rozporządzeniem Wojewody Wałbrzyskiego Nr 19/98 z dnia 17.12.1998 r.,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Masywu Trójgarbu o pow. 2420 ha (obejmujący częściowo zasięgiem gminę Czarny Bór), z tego 1770 ha powierzchni w Gminie Stare Bogaczowice – ustanowiony Rozporządzeniem Wojewody Wałbrzyskiego Nr 18/98 z dnia 17.12.1998 r.,
- Obszar Krajobrazu Chronionego masywu Chełmca,
- Część Gminy sąsiadująca z obszarem miasta Szczawno Zdrój znajduje się w strefie ochrony Uzdrowiska Szczawno Zdrój,

- Pomniki przyrody ożywionej: 2 dęby szypułkowe i 5 cisów, zlokalizowane w miejscowości Stare Bogaczowice obok budynków nr 161 i 128 - ustanowione Rozporządzeniem nr 17/98 Wojewody Wałbrzyskiego z dnia 17.12.1998 r.
- Obszary Natura 2000, tj. obszar ochrony siedlisk PLH020057 Masyw Chełmca o powierzchni 1.432,4 ha oraz obszar ochrony siedlisk PLH020034 Dobromierz o powierzchni 1.162,1 ha i obszar ochrony ptaków PLB020010 Sudety Wałbrzysko-Kamiennogórskie o powierzchni 31.577,9 ha.

1.1.3. Walory historyczno - kulturowe

Osadnictwo na terenie Gminy Stare Bogaczowice ma bogatą historię. Chwaliszów oraz Stare Bogaczowice po raz pierwszy wymienione są w dokumentach z 1228 roku w aktach związanych z założeniem klasztoru henrykowskiego. W 1292 roku Chwaliszów wraz z ze Starymi Bogaczowicami zostały przekazane Cystersom w Krzeszowie. Poprzez nadania Bolka I posiadłości cysterskie były rozszerzane i objęły wsie Gostków i Nowe Bogaczowice. Wieś Struga wymieniona w 1290 roku stanowiła siedzibę rycerską. Z majątkiem w Strudze związana była wieś Cieszów oraz Lubomin. Natomiast Jabłów należał do właścicieli Czarnego Boru. Rozwijające się osadnictwo wiejskie na tym terenie związane z gospodarką rolną, uprawianiem rzemiosła oraz górnictwem zostało zahamowane w okresie wojny trzydziestoletniej. Na obszarze obecnej Gminy kwitła działalność rzemieślnicza oraz przemysłowa: włókiennictwo (Gostków, Nowe Bogaczowice) i górnictwo (eksploatacja wapieni, rud żelaza i rud srebra).

Czynne były w Jabłowie: kopalnia rud żelaza, dwie kopalnie węgla kamiennego oraz kopalnie rud srebra i ołowiu. W niewielkim zakresie kopalnictwo rud występowało również we wsiach Stare Bogaczowice i Chwaliszów.

Poziom rozwoju gospodarczego był na tym terenie wysoki. Według danych źródłowych w okresie od XVI w. do XX w. następował stały przyrost mieszkańców. W 1810 r. ma miejsce sekularyzacja dóbr klasztornych i przejęcie ich pod zarząd państwowy.

Wyposażenie poszczególnych wsi w usługi oraz miejsca pracy przedstawiało się z reguły następująco: dwie szkoły (katolicka i ewangelicka), dom parafialny, folwark,

kilka młynów wodnych, gorzelnia, browar, cegielnia, kilka warsztatów tkackich, karczma, inne warsztaty usługowe oraz kuźnia. W Starych Bogaczowicach wykorzystywano dla celów leczniczych wody mineralne.

W latach 20-tych i 30-tych XX wieku zaczęła rozwijać się turystyka. Zbudowano kilka małych hoteli i restauracji, pijalnię wody mineralnej. Wieś Stare Bogaczowice uzyskała status źródła. Przed drugą wojną światową istniało tu małe uzdrowisko wykorzystujące do kuracji pitnej i kąpeli zdrowotnych wodę z 6-ciu źródeł. Istniały tu liczne zakłady wodolecznicze, hotele, pensjonaty i restauracje. Po II wojnie światowej pijalnię zaniedbano i ostatecznie rozebrano w latach 50-tych. W okresie międzywojennym znacznie rozwinęła się hodowla bydła i owiec. Rozbudowano gospodarstwa, powstały wielkie ceglane stodoły i stajnie. W większości budynki te przetrwały do dzisiaj. Obecnie wykorzystywane są w niewielkim stopniu.

Największe zmiany w historii Gminy miały miejsce po 1945 roku. Nastąpiła całkowita wymiana ludności. Wprowadzono gospodarkę uspołecznioną. W latach 70-tych powstały 4 rolnicze spółdzielnie produkcyjne specjalizujące się w uprawach szklarniowych, hodowli bydła, owiec i drobiu. Obecnie największymi zakładami są firmy związane z produkcją jaj.

Stan istniejący poszczególnych obiektów zabytkowych jest efektem działań lub raczej ich braku właścicieli i użytkowników. Podstawowym działaniem ochronnym było umieszczenie tych obiektów w rejestrze zabytków oraz uwzględnienie odpowiednich ustaleń w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Stan zachowania obiektów jest różny. Większość obiektów stanowi własność osób fizycznych, które poprzez stałe przebywanie w obiekcie dbają o jego stan techniczny wykonując remonty w zakresie odpowiadającym ich możliwościom finansowym. Obiekty zabytkowe są słabo oznaczone. Na terenie Gminy Stare Bogaczowice do wykazu zabytków wpisanych jest 103 obiekty, z czego 14 obiektów wpisanych jest do rejestru zabytków.

Tabela 1.2. Wykaz obiektów położonych w Gminie Stare Bogaczowice wpisanych do rejestru zabytków.

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Nr rej.	Data wpisu
1.	Chwaliszów	dom mieszkalny (ryglowy) ul. Główna 94	672	28.03.1960 r.
2.	Cieszów	zamek Cisy - ruina	671	28.03.1960 r.
3.	Gostków	Kościół parafialny p. w. św. Rodziny	817	16.12.1960 r.
4.	Gostków	wiatrak holenderski	1026/Wł	10.09.1984 r.
5.	Jablów	kościół filialny p.w. MB Częstochowskiej	1211	15.12.1964 r.
6.	Lubomin	kościół filialny p.w. Podwyższenia Krzyża Św.	1738	30.06.1966 r.
7.	Stare Bogaczowice	kościół parafialny p. w. św. Józefa Oblubieńca	768/Wł	08.11.1980 r.
8.	Stare Bogaczowice	cmentarz przy kościele parafialnym	990/Wł	29.03.1984 r.
9.	Stare Bogaczowice	klasztor pocysterski	1749	30.06.1966 r.
10.	Stare Bogaczowice	kaplica św. Anny	1216	15.12.1964 r.
11.	Struga	kościół parafialny p.w. MB Bolesnej	1750	30.06.1966 r.
12.	Struga	dzwonnica cmentarna	676	30.03.1960 r.
13.	Struga	pałac	677	30.03.1960 r.
14.	Struga	park	850/Wł	18.09.1981 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych: Urzędu Gminy Stare Bogaczowice.

Z całą pewnością najcenniejszym zabytkiem miejscowości Stare Bogaczowice jest kaplica Św. Anny z XVIII wieku.

Wyposażenie kaplicy jest dosyć skromne. We wnętrzu kaplicy zachowała się ambona z 1814 roku, barokowe organy oraz tabernakulum. Przed wejściem do kaplicy znajduje się rzeźba patronki kaplicy św. Anny oraz obelisk zwieńczony krzyżem. W 1990 roku z kaplicy skradziono gotycką figurkę św. Anny, rzeźbę Matki Boskiej z Dzieciątkiem, figurki aniołków oraz lichtarze.

Rysunek 1.4. Kaplica Św. Anny w Starych Bogaczowicach.

Kolejnym atrakcyjnym obiektem turystycznym jest osiemnastowieczny wiatrak typu holenderskiego. Stanowi doskonały punkt widokowy na Kopuły Trójgarbu.

Rysunek 1.5. Wiatrak typu holenderskiego w Gostkowie.

Warty zobaczenia jest również Zamek Cisy, są to ruiny średniowiecznego zamku wybudowanego przez Bolka I w dolinie Czyżynki.

Rysunek 1.6. Ruiny zamku Cisy w Cieszowie.

Jedną z największych atrakcji Gminy to Pałac w Strudze (XV w.) z barokową oficyną (XVIII w.) oraz Parkiem krajobrazowym.

Rysunek 1.7. Odremontowana oficyna przy pałacu w Strudze.

1.2. Demografia

Z punktu widzenia gospodarki regionu i lokalnego rynku pracy istotną charakterystyką ludności jest jej struktura według grup wiekowych oraz proporcje między liczebnością tych grup. Duże znaczenie mają poziom dzietności, trendy migracyjne oraz wskaźnik obciążenia demograficznego. W Gminie Stare Bogaczowice w okresie od 2007 do 2011 roku możemy zaobserwować nieznaczny spadek udziału osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców. Należy jednocześnie zwrócić uwagę, że pomimo przyrostu liczby ludności starszej, w Gminie Stare Bogaczowice jest stosunkowo dobra struktura ludności, co powoduje, że współczynniki obciążenia demograficznego są najlepsze w powiecie wałbrzyskim i niższe od prognozowanych dla województwa dolnośląskiego, czy Polski. Systematycznie wzrasta liczba mieszkańców w wieku 0-6 lat, co korzystnie rokuje na

przyszłość. Ponadto Gmina, jako jedna z nielicznych w powiecie notuje dodatnie saldo migracji.

Te pozytywne zjawiska demograficzne należy starać się utrzymać, gdyż wciąż nie najwyższemu poziomowi dzietności towarzyszyć będą trendy związane ze starzeniem się społeczeństwa wynikające z wydłużenia przeciętnego trwania życia. Negatywny wpływ może mieć również prawdopodobna kolejna fala emigracji w związku z otwarciem rynku pracy w Niemczech.

Tabela 1.3. Struktura demograficzna Gminy Stare Bogaczowice wg wsi, 2007 rok.

Miejscowość	Mężczyźni	Kobiety	Ludność w wieku 0-6 lat	Ludność w wieku 7-14 lat	Ludność w wieku 15-18 lat	Ludność w wieku produkcyjnym	Ludność w wieku poprodukcyjnym	Razem
Chwaliszów	214	226	24	37	25	282	72	440
Cieszów	119	123	20	19	14	158	31	242
Gostków	202	199	20	40	19	275	47	401
Jablów	230	220	21	40	20	295	74	450
Lubomin	172	189	18	33	14	222	74	361
Nowe Bogaczowice	87	87	9	13	13	113	26	174
Stare Bogaczowice	626	623	66	109	64	800	210	1249
Struga	388	426	46	55	45	538	130	814
RAZEM	2031	2097	220	354	216	2671	667	4128

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych: Urzędu Gminy Stare Bogaczowice.

Tabela 1.4. Struktura demograficzna Gminy Stare Bogaczowice wg wsi, 2009 rok.

Miejscowość	Mężczyźni	Kobiety	Ludność w wieku 0-6 lat	Ludność w wieku 7-14 lat	Ludność w wieku 15-18 lat	Ludność w wieku produkcyjnym	Ludność w wieku poprodukcyjnym	Razem
Chwaliszów	220	231	30	29	20	295	77	451
Cieszów	117	121	18	24	9	155	32	238
Gostków	197	195	24	31	23	267	47	392
Jablów	214	207	18	35	15	274	78	421
Lubomin	175	193	16	35	21	222	74	368
Nowe Bogaczowice	87	91	10	10	13	111	34	178
Stare Bogaczowice	654	642	83	98	72	819	224	1296
Struga	393	434	47	56	46	534	144	827
RAZEM	2057	2114	243	318	219	2677	710	4171

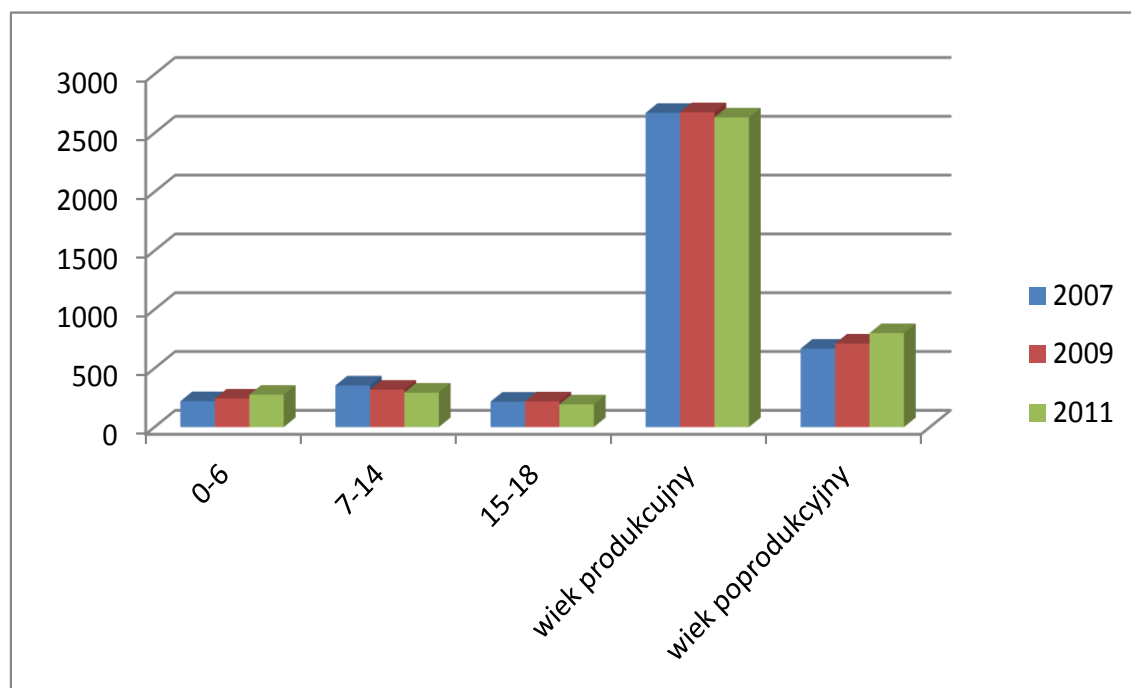
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych: Urzędu Gminy Stare Bogaczowice.

Tabela 1.5. Struktura demograficzna Gminy Stare Bogaczowice wg wsi, 2011 rok.

Miejscowość	Mężczyźni	Kobiety	Ludność w wieku 0-6 lat	Ludność w wieku 7-14 lat	Ludność w wieku 15-18 lat	Ludność w wieku produkcyjnym	Ludność w wieku poprodukcyjnym	Razem
Chwaliszów	221	233	33	29	20	288	84	454
Cieszów	116	125	20	25	8	145	43	241
Gostków	187	194	29	23	22	251	56	381
Jablów	212	203	25	24	16	262	88	415
Lubomin	169	189	14	28	22	214	80	358
Nowe Bogaczowice	86	87	10	12	9	106	36	173
Stare Bogaczowice	665	658	96	94	65	823	245	1323
Struga	400	448	48	58	31	544	167	848
RAZEM	2056	2137	275	293	193	2633	799	4193

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych: Urzędu Gminy Stare Bogaczowice.

Rysunek 1.8. Struktura wg grup wiekowych mieszkańców Gminy Stare Bogaczowice w latach 2007-2011.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych: Urzędu Gminy Stare Bogaczowice

1.3. Warunki socjalno – bytowe

1.3.1. Oświata, kultura i sport

W Gminie funkcjonuje Zespół Szkół w Starych Bogaczowicach składający się z Gimnazjum oraz Szkoły Podstawowej wraz ze Szkołą filialną w Strudze. Placówka od lat osiąga bardzo dobre wyniki w skali regionu i województwa. Dobrze przygotowana kadra nauczycielska zapewnia wysoki poziom kształcenia, a dzięki dobremu zarządzaniu i współpracy z samorządem, instytucjami kulturalnymi, organizacjami pozarządowymi, radą rodziców i klubem kolarskim jednostka organizuje szereg zajęć pozaszkolnych, które cieszą się dużym powodzeniem wśród uczniów. Na terenie Gminy znajduje się punkt przedszkolny, do którego uczęszcza 25 dzieci.

Na terenie Gminy działa 5 świetlic środowiskowych oraz Klub Integracji Społecznej gdzie dzieci z terenu Gminy mogą spędzić czas na zabawie i nauce. Wszystkie lokale wyposażone są w sprzęt komputerowy z darmowym dostępem do Internetu.

Funkcję centrum kultury spełnia Gminna Biblioteka Publiczna w Starych Bogaczowicach wraz z posiadanymi w zarządzie filią w Lubominie oraz Gminnym Centrum Edukacyjno-Społecznym w Starych Bogaczowicach. Nowopowstały obiekt GCES jest jedną z najnowocześniejszych placówek tego typu w regionie, znajduje się tu sala konferencyjna, sala komputerowa, sala klubowa oraz biura. Wszystkie pomieszczenia wyposażone są w nowoczesny, wysokiej klasy sprzęt. Gminna Biblioteka organizuje szereg imprez kulturalnych oraz integracyjnych dla mieszkańców. Bardzo wiele z tych projektów realizowanych jest w ścisłej współpracy z Radami Sołeckimi poszczególnych wsi z terenu Gminy, Zespołem Szkół w Starych Bogaczowicach, Kołem Emerytów i Rencistów oraz Stowarzyszeniem Rozwoju Gminy Stare Bogaczowice.

Rysunek 1.9. Gminne Centrum Edukacyjno-Społeczne w Starych Bogaczowicach.

W Gminie znajduje się szereg obiektów sportowych i rekreacyjnych o różnym stopniu technicznym:

- Stadion w Starych Bogaczowicach – ogrodzony obiekt składający się z boiska do piłki nożnej oraz bieżni. Trybuny na ok. 200 osób. W sąsiedztwie drugie boisko.
- Boisko wielofunkcyjne w Jabłowie – nowy obiekt wybudowany w 2010 roku. Boiska do piłki nożnej, ręcznej, siatkówki i koszykówki.
- Sala sportowa przy Zespole Szkół w Starych Bogaczowicach – nowoczesna pełnowymiarowa klimatyzowana sala sportowa posiadająca wyznaczone boiska do siatkówki, koszykówki, piłki ręcznej i piłki halowej.
- Boiska w Chwaliszowie, Cieszowie, Gostkowie, Lubominie i Strudze – trawiaste boiska do piłki nożnej.
- Place zabaw we wszystkich miejscowościach Gminy – wyposażone w nowe certyfikowane urządzenia zabawowe.

Przy Zespole Szkół w Starych Bogaczowicach działa z wielkimi sukcesami Klub kolarski pod nazwą Górnik Wałbrzych/Zespół Szkół w Starych Bogaczowicach. Reprezentanci klubu osiągają sukcesy na szczeblu wojewódzkim i krajowym zarówno wśród dziewcząt jak i chłopców.

1.3.2. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna

Na terenie Gminy Stare Bogaczowice znajduje się jeden NZOZ Praktyka Lekarza Rodzinnego w Starych Bogaczowicach, z którego usług korzysta większość mieszkańców Gminy. W Ośrodku poza lekarzem rodzinnym znajduje się również gabinet dentystyczny. Część mieszkańców Gminy z podstawowej opieki medycznej korzysta w Boguszowie-Gorcach, Szczawnie Zdroju oraz Świebodzicach. Usługi specjalistyczne świadczone są poza terenem Gminy w szczególności w Wałbrzychu i Świebodzicach. W Gminie Stare Bogaczowice nie prowadzi działalności żaden prywatny gabinet lekarski.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starych Bogaczowicach, jako jednostka organizacyjna Gminy Stare Bogaczowice realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej oraz zgodnie z upoważnieniem Wójta Gminy zadania z zakresu świadczeń rodzinnych i ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Zadaniem GOPS jest wspieranie osób i rodzin zamieszkałych na terenie Gminy w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka, poprzez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem, zgodnych z celami i możliwościami pomocy społecznej.

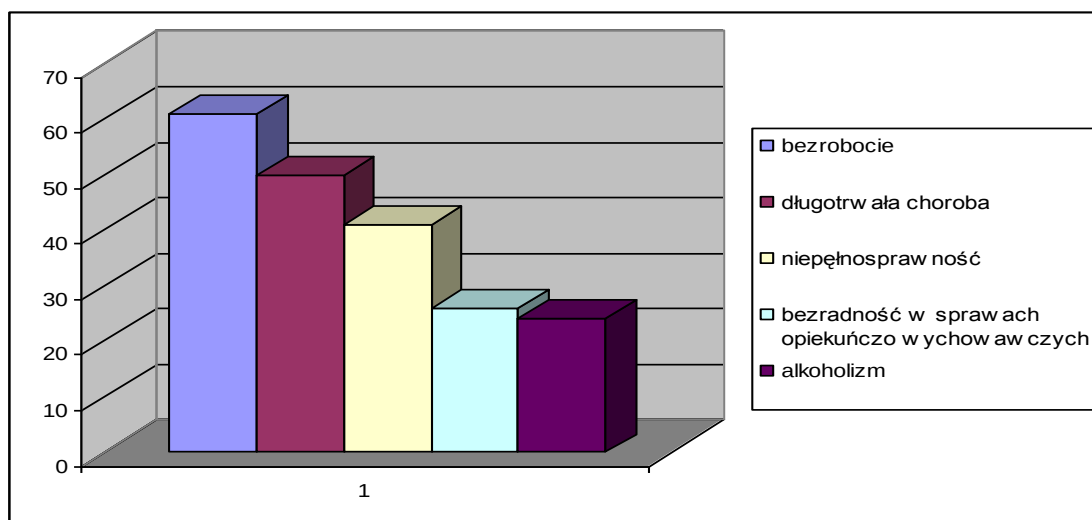
Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń,
- pracy socjalnej,
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,

- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Bezrobocie od wielu lat jest główną dysfunkcją klientów GOPS w Starych Bogaczowicach. Utrzymujący się kryzys gospodarczy i brak dużych dobrze prosperujących zakładów pracy na terenie Gminy (jedyne duże zakłady pracy RSP „Przyszłość” już kilka lat temu drastycznie zredukował zatrudnienie) nie sprzyja poprawie sytuacji. Długotrwałe bezrobocie mieszkańców ukazuje swoje negatywne skutki społeczne i psychologiczne. Bezrobotni podlegają frustracji i degradacji społecznej, co sprzyja patologicznym zjawiskom i degradacji rodzin. W 2011 r. zgodnie ze sprawozdaniem MPIPS-03 ze wsparcia finansowego w GOPS na terenie Gminy korzystało 110 rodzin – 281 osób w rodzinach. Klienci OPS to 74% kobiety, a 26% mężczyźni. Główne dysfunkcje występujące w rodzinach to: bezrobocie 61; długotrwała choroba 50; niepełnosprawność 41; bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych 26; alkoholizm 24.

Rysunek 1.10. Dysfunkcje rodzin korzystających z pomocy w GOPS Stare Bogaczowice

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Bezrobocie zawsze ma negatywne skutki dla społeczeństwa. Są nimi: duże koszty świadczeń socjalnych, niewykorzystanie zdolności do pracy bezrobotnych,

niebezpieczeństwo zwiększenia się zjawisk niepożądanych (np. alkoholizm, rozwody, narkomania, przestępczość).

W okresie ostatnich 3 lat, w GOPS wpływ negatywnych skutków bezrobocia obserwuje się w zwiększonych problemach rodzinnych (bezradność 4 pozycja dysfunkcji w GOPS).

Z uwagi na brak zmian w przepisach (zamrożone kryterium dochodowe) od kilku lat zmniejsza się ilość osób korzystających z pomocy.

Ze świadczeń rodzinnych korzysta 420 rodzin. Świadczenia opiekuńcze wypłacane są 117 rodzinom, natomiast świadczenia z funduszu alimentacyjnego pobiera 42 osoby na 56 dzieci.

Miejscowość Struga jest typowym przykładem wsi popegeerowskiej z wszystkimi cechami charakterystycznymi dla takich terenów.

1.3.3. Sytuacja mieszkaniowa

Szacuje się, iż na terenie Gminy wybudowanych jest około 850 budynków mieszkalnych. Znaczna ich ilość to budynki wybudowane na początku XIX wieku.

W ostatnich 5 latach znacznie wzrosła liczba nowych domów dzięki rozwijającemu się budownictwu jednorodzinnemu.

Mienie komunalne Gminy Stare Bogaczowice stanowią 53 budynki w tym:

- mieszkalne 36 szt.,
- szkolne 2 szt.,
- kulturalne 5 szt.,
- użyteczności publicznej 1 szt.,
- niemieszkalne 9 szt.

Większość budynków mieszkalnych będących w zasobie mieszkaniowym Gminy zostało wybudowanych przed rokiem 1945, między innymi, dlatego ich stan techniczny w 95% można określić, jako dostateczny.

Ogółem we wszystkich budynkach Gmina dysponuje 75 mieszkaniami, w tym 11 to mieszkania socjalne. Przeciętnie mieszkanie składa się z 4 pomieszczeń i ma 75 m² powierzchni użytkowej.

W 1997 roku na terenie Gminy Stare Bogaczowice powstały pierwsze Wspólnoty Mieszkaniowe. Budynki, w których powstały wspólnoty stanowią własność Gminy oraz

osób fizycznych posiadających w nich mieszkania własnościowe. Na dzień 31.12.2011 r. funkcjonowało 26 wspólnot, z czego 22 wspólnotami administruje Zakład Gospodarki Komunalnej, a w 4 nieruchomościach zarząd prowadzony jest przez osoby fizyczne lub innych zarządców.

1.4. Gospodarka

1.4.1. Przedsiębiorczość, rynek pracy i bezrobocie.

Na terenie Gminy funkcjonują dwa duże podmioty gospodarcze związane z rolnictwem zatrudniające większą liczbę pracowników tj. AKTIW Spółka z o.o. w Gostkowie oraz Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna „Przyszłość” w Starych Bogaczowicach. Ponadto wg stanu na dzień 31.12.2011 r. w gminnej Ewidencji Działalności Gospodarczej zarejestrowanych jest 217 podmiotów. Przeważa działalność handlowa, transport i usługi leśne.

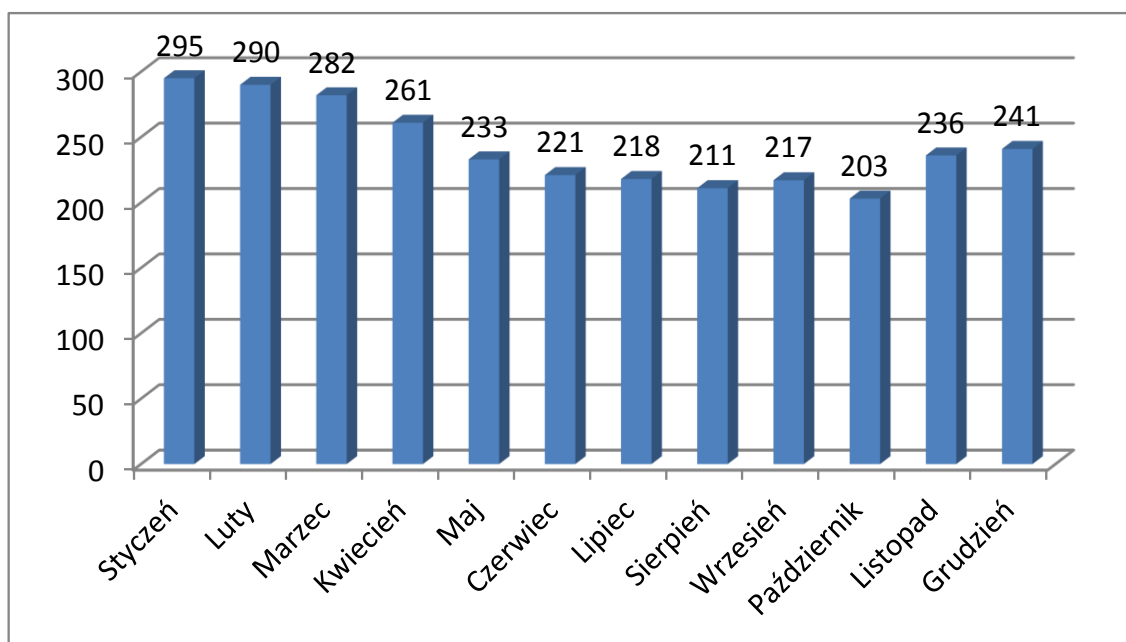
W okresie ostatnich 3 lat zanotowano tendencję spadkową w liczbie funkcjonujących firm. Zdecydowana większość tych firm to podmioty jednoosobowe. Na terenie Gminy Stare Bogaczowice systematycznie maleje ilość gospodarstw rolnych prowadzących produkcję zwierzęcą lub roślinną.

Wśród głównych źródeł dochodów mieszkańców wymienić należy: pracę najemną, renty i emerytury, działalność gospodarczą oraz indywidualne gospodarstwa rolne.

Zakładem zatrudniającym największą ilość osób jest Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna „Przyszłość” w Starych Bogaczowicach. Zajmuje się ona produkcją rolną (jaja, mleko). Spółdzielnia prowadzi ponadto działalność transportową.

Zespół Szkół w Starych Bogaczowicach obejmujący szkołę Podstawową i Gimnazjum jest drugim największym pracodawcą na terenie Gminy. Inni więksi pracodawcy to Urząd Gminy oraz AKTIW sp. z o.o. w Gostkowie, który jest jednym z największych producentów jaj konsumpcyjnych w Polsce (produkuje około 420 000 jaj na dobę). W chwili obecnej duża liczba mieszkańców znajduje zatrudnienie zagranicą – głównie Niemcy, Irlandia i Wielka Brytania.

Rysunek 1.11. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w roku 2011.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych: <http://bip.urzadpracy.pl/porta/bip/84/509/Stopa.html>.

Tabela 1.6.Stopa bezrobocia % 2011 r.

MIESIĄC	Powiat wałbrzyski	Województwo dolnośląskie	Polska	Gmina Stare Bogaczowice
styczeń	20,1	13,8	13,1	11,2
luty	20,4	14,1	13,4	11,0
marzec	20,4	13,9	13,3	10,7
kwiecień	19,8	13,3	12,8	9,9
maj	18,7	12,7	12,4	8,9
czerwiec	18,1	12,1	11,9	8,4
lipiec	18,0	12,0	11,8	8,3
sierpień	17,9	12,0	11,8	8,0
wrzesień	18,0	11,9	11,8	8,2
październik	18,0	12,0	11,8	7,71
listopad	18,4	12,2	12,1	9,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych: <http://bip.urzadpracy.pl/porta/bip/84/509/Stopa.html>.

1.4.2. Turystyka

Turystykę w Gminie Stare Bogaczowice można zaliczyć do obszarów mniej rozwiniętych. Potencjał turystyczny w chwili obecnej stanowią jedynie jej walory przyrodnicze tj, atrakcyjność krajobrazowa, zwarte obszary leśne i obiekty zabytkowe. W Gminie występują bardzo dobre warunki do uprawiania turystyki pieszej, rowerowej i konnej. Przez gminne drogi i ścieżki prowadzi wiele tras wyścigów kolarskich. Rozbudowana jest sieć szlaków turystycznych, prowadzących po okolicznych pasmach górskich. Istnieje również możliwość korzystania z usług prywatnych hodowców koni. W Gminie znajdują się obszary prawnie chronione o najwyższych walorach przyrodniczych. W miejscowości Stare Bogaczowice znajduje się zbiornik wodny na potoku Chwaliszówka, który w przeszłości był wykorzystywany na cele rekreacyjne. W pobliżu w/w akwenu wodnego znajduje się teren stanowiący działki rekreacyjne, w części stanowiące własność prywatną, a w części mienie Gminy. W Gminie funkcjonują 4 obiekty mogące świadczyć usługi noclegowe dla turystów w tym dwa posiadające możliwości świadczenia usług ludziom uprawiającym turystykę konną. Największy z nich „Pałac w Strudze”, w wyremontowanej Oficynie oferuje 37 miejsc noclegowych. Gmina jest położona na Szlaku Cysterskim.

Rysunek 1.12. Panorama miejscowości Stare Bogaczowice.

Przez gminę przebiega kilka szlaków turystycznych:

- Szlak niebieski: Witków Śląski PKP – Trójgarb – Modrzewiec – Węgielnik – Struga – Zamek Cisy – Dolina Czyżynki.
- Szlak zielony: Szklarska Poręba Górna – Kolorowe Jeziora – Krąglak – Gostków – Rozdroże Pod Trójgarbem -Trójgarb – Bacówka Pod Trójgarbem – Lubomin – Chełmiec – Boguszów Gorce – Dzikowiec – Sokołowsko – Andrzejówka – Rybnica Leśna – Wałbrzych dworzec Główny PKP.
- Szlak żółty: Bolków – Pod Łysicą – Gostków – Nowe Bogaczowice – Dolina Polskiej Wody – góra Jagodnik – Rozdroże Pod Trójgarbem – Trójgarb – Pod Trójgarbem – Bacówka Pod Trójgarbem – Lubomin – dawna linia kolejowa – Szczawno Zdrój.
- Szlak Ułanów Legii Nadwiślańskiej – szlak pieszy, górski. Szlak przebiega w okolicach Wałbrzycha idąc od strony Świdnicy przez Witoszów, okolice Jeziora Daisy, Lubiechów, Książ, Szczawienko, Podzamcze, Piaskową Górę, Szczawno-Zdrój, Czerwone Wzgórze (miejsce pierwszej po rozbiorach zwycięskiej bitwy z Prusakami, która miała miejsce 15 maja 1807 r., znajduje się tu Pomnik ku czci Ułanów Legii Nadwiślańskiej), Strugę, Chwaliszów, Dobromierz i dalej w kierunku Strzegomia. Szlak ma łączną długość 53,3 km.
- Szlak Zamków Piastowskich - szlak turystyczny o długości 146 km, przebiegający przez tereny województwa dolnośląskiego. Na terenie Gminy Stare Bogaczowice przebiega od Zamku Książ poprzez Ruiny Zamku Cisy, Chwaliszów w kierunku Zamku Świny i Zamku w Bolkowie.
- Szlak Cysterski - Gmina i Parafia Stare Bogaczowice otrzymały zaszczytny tytuł „Gminy Szlaku Cysterskiego” potwierdzony certyfikatem.
- Szlak Ekomuzeum Wokół Trójgarbu – ponad 40 km długości na obszarze gmin: Stare Bogaczowice, Czarny Bór i Szczawno Zdrój, w tym 9 km szlaków leśnych.

1.5. Infrastruktura techniczna

1.5.1. Sieć komunikacyjna

Powierzchnię Gminy Stare Bogaczowice pokrywa sieć dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych. Drogi wojewódzkie mają długość 23 km, powiatowe 26 km, a gminne 17 km. Mają one przede wszystkim znaczenie lokalne, gminne ułatwiają skomunikowanie różnych obszarów rejonu oraz uzupełniają drogi wojewódzkie i powiatowe, drogi wewnętrzne łączą osiedla z drogami głównymi, stanowią również dojazdy do gruntów rolnych i leśnych, a także obiektów użytkowych.

Droga wojewódzka nr 375 łącząca Wałbrzych z Dobromierzem przebiega na terenie Gminy Stare Bogaczowice przez miejscowości Struga, Stare Bogaczowice i Chwaliszów a droga nr 376 łącząca Wałbrzych z Czarnym Borem przebiega przez Strugę, Lubomin i Jabłów.

Na terenie 3 miejscowości tj. Starych Bogaczowic, Nowych Bogaczowic i Gostkowa ma powstać odcinek drogi S3 Lubawka - Szczecin, na odcinku tym mają powstać dwa tunele, z których jeden ma być najdłuższy w Polsce i liczył będzie 2290 m. długości.

Połączenia autobusowe na terenie Gminy wykonywane są przez prywatnych przewoźników. Łączą one miejscowości Gminy z Wałbrzychem, Czarnym Borem, Gorcami i Świebodzicami. Nie wszystkie wsie mają bezpośrednie połączenie ze Starymi Bogaczowicami (siedzibą Gminy). Na terenie wszystkich miejscowości brakuje połączeń, które umożliwiłyby dojazd do pracy jak i szkół zwłaszcza w porach wieczornych. Dzieci i młodzież dowożone są do Zespołu Szkół w Starych Bogaczowicach regularnymi kursami wykonywanymi przez PKS Kamienna Góra.

Stan techniczny dróg zwłaszcza powiatowych i wojewódzkich jest niezadowalający, co jest następstwem słabej, jakości materiałów, z jakich drogi są wykonane, jak również ruchu kołowego zwłaszcza samochodów ciężarowych. W miejscowości Jabłów w latach 2009/2011 wykonana została przebudowa drogi wojewódzkiej nr 376, wybudowane zostały chodniki zapewniające bezpieczeństwo pieszym. W ostatnich miesiącach 2012 r. ma zostać zakończona budowa obwodnicy Szczawna Zdroju w kierunku Kamiennej Góry ruch przebiegać będzie przez wsie Struga i Lubomin drogą, która nie jest wyposażona w chodniki, a których wybudowanie jest niezbędne dla ochrony

bezpieczeństwa życia i zdrowia mieszkańców.

1.5.2. Sieć teleinformatyczna

Dostęp do telefonii stacjonarnej we wszystkich miejscowościach w Gminie Stare Bogaczowice jest bardzo dobry. Sieć telefonii komórkowej jest niedostatecznie rozwinięta. Są miejscowości, w których zasięg jest słaby albo nie ma go wcale, co równoznaczne jest z brakiem możliwości korzystania z Internetu mobilnego. Do niedawna występowały również problemy z dostępem do Internetu stacjonarnego z powodu zbyt słabej infrastruktury technicznej operatorów w porównaniu do popytu.

1.5.3. Sieć wodociągowa

Gmina Stare Bogaczowice posiada sieć wodociągową o długości 43,3 km, z czego sieć rozdzielcza stanowi 7,70 km. Na terenie gminy jest ok. 600 odbiorców przyłączonych do sieci wodociągowej. W związku z usytuowaniem terenu oraz małą gęstością zabudowy są nieruchomości, które korzystają tylko ze studni przydomowych.

1.5.4. Sieć kanalizacyjna

Skanalizowane są dwie wsie Stare Bogaczowice i Chwaliszów, sieć kanalizacyjna ma długość 25,4 km, z czego sieć rozdzielcza stanowi 2,6 km, na terenie zainstalowanych jest 161 przyłączy kanalizacyjnych. W Chwaliszowie znajduje się oczyszczalnia o przepustowości 484 m³ na dobę.

Pozostałe nieruchomości na terenie Gminy mają szamba lub ekologiczne oczyszczalnie przydomowe. W związku z sąsiedztwem zbiornika wody pitnej dla miasta Świebodzice utworzonego na rzece Strzegomce zachodzi potrzeba skanalizowania całej Gminy.

1.5.5. Gospodarka odpadami

Gmina Stare Bogaczowice jest udziałowcem w Przedsiębiorstwie Gospodarki Komunalnej Sanikom Sp. z o.o., która od 2008 roku świadczy usługi wywozu odpadów z terenu całej Gminy. Prowadzona jest również segregacja odpadów, w każdej z wsi są ustawione punkty z pojemnikami do segregacji odpadów plastikowych i szklanych, wprowadzane są także pojemniki na papier. Stopniowo rozbudowywany jest system

selektywnej zbiórki odpadów, w nowo powstałych punktach firma Sanikom stawia pojemniki na szkło i plastik, które łatwo opróżniać autami, będącymi w dyspozycji firmy.

W latach przyszłych kontynuowana będzie wymiana stalowych pojemników do selektywnej zbiórki plastików na plastikowe z uwagi na korozję.

II. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT pozwoli wskazać siłę oraz słabości Gminy Stare Bogaczowice, jej sukcesy, szczególnie ostatnich lat, potencjał do dalszego rozwoju oraz zasoby, które mogą być lepiej wykorzystane; analiza ta wskazuje główne problemy i sposoby ich rozwiązania.

MOCNE STRONY

- Bliskość ośrodków przemysłowych i usługowych - Wałbrzych, Świebodzice, Boguszów-Gorce, Kamienna Góra, oraz względnie dobra komunikacja.
- Gmina położona jest na Szlaku Cysterskim.
- Bliskość przejść granicznych z Czechami - Stare Bogaczowice oddalone są od przejścia granicznego w Golińsku o około 30 km i przejścia w Lubawce o około 25 km. Gmina jest również równo odległa od Kotliny Kłodzkiej i Kotliny Jeleniogórskiej.
- Urozmaicenie krajobrazowe - Książański Park Krajobrazowy, Masyw Trójarbu.
- Nowoczesny wodociąg – Gmina jest zwodociągowana w 97 %.
- Korzystna struktura demograficzna – 62,80% ludności w wieku produkcyjnym, 18,15% w wieku przedprodukcyjnym i 19,05% w wieku poprodukcyjnym.
- Nowoczesna szkoła podstawowa i gimnazjum w Starych Bogaczowicach mogą być atrakcyjnym partnerem do współpracy ze szkołami z innych miejscowości. Zespół szkolny, o dobrej marce w powiecie wałbrzyskim, jest jedną z mocniejszych stron Starych Bogaczowic i znacznie podnosi atrakcyjność zamieszkania w Gminie.
- Przestrzenne warunki do rozwoju lokalnego centrum usługowego w Starych Bogaczowicach. Część usług skupiona jest w sąsiedztwie: Urząd Gminy, kościół parafialny, szkoła i gimnazjum, poczta, Gminne Centrum Edukacyjno-Społeczne, biblioteka publiczna, policja, kilka sklepów, apteka i przystanek autobusowy.
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Stare Bogaczowice umożliwia wykonanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i otworzenie nowych możliwości inwestycyjnych.

- Gmina uchwaliła 10 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w ramach, których powstało ok. 400 działek budowlanych.
- Ogólnie rosnący poziom wykształcenia mieszkańców. Coraz więcej programów służących podniesieniu poziomu wykształcenia, szczególnie dla dorosłych.
- Nowe remizy, dobrze wyszkolone i wyposażane w nowoczesny sprzęt jednostki OSP.
- Czyste środowisko na terenie Gminy przez brak przemysłu ciężkiego.
- Bardzo duża ilość terenów leśnych.
- Skanalizowane dwie wsie – Stare Bogaczowice i Chwaliszów.
- Na terenie Gminy odbywa się kilka cyklicznych imprez dla mieszkańców.
- Gmina bogata jest w wiele zabytków: Kościoły, krzyże pokutne, zamek Cisy, pałac w Strudze, kaplica Św. Anny, piece wapienne i wiele innych.
- Na terenie Gminy działają świetlice środowiskowe oraz place zabaw w każdej miejscowości wyposażone w nowe urządzenia zabawowe – z certyfikatami bezpieczeństwa.
- Uregulowane w znacznej części rzeki Strzegomka i Czyżynka.
- Gmina przystąpiła do spółki SANIKOM, która kompleksowo zajmuje się gospodarką odpadami.

SŁABE STRONY

- Nie w pełni uregulowane rzeki i potoki, zaniedbany system melioracyjny pól i stoków górskich.
- Część budynków wymaga remontów, co wpływa negatywnie na wizerunek Gminy.
- Brak sieci kanalizacyjnej w sześciu sołectwach.
- Poważne ograniczenia inwestycyjne spowodowane położeniem na terenie Gminy między innymi: zbiornika wodnego w Dobromierzu, który z powodu wymagań środowiskowych wyklucza możliwość dokonania na tym obszarze większości inwestycji przemysłowych; Książańskiego Parku Krajobrazowego, który nakłada sztywne regulacje środowiskowe w części wschodniej, podobnie jak Obszar Chroniony Krajobrazu Masywu Trójgarbu w części południowej oraz obszar chroniony Szczawna Zdroju.

- Niewielka liczba gospodarstw rolnych.
- Mała liczba miejsc pracy na terenie Gminy.
- Niedostatek instytucji sportu i rekreacji zarówno dla dzieci i młodzieży jak i dla dorosłych.
- Gmina nie jest samowystarczalna ekonomicznie; duży % jej przychodów stanowią subsydia rządowe.
- Problemy z przepływem informacji dotyczące tego, że w zasadzie każde sołectwo działa na własną rękę, brak jest skoordynowanych działań i informacji, co się w nich dzieje.
- Bardzo słabo rozwinięta baza noclegowa i gastronomiczna, która ogranicza rozwój turystyki w Gminie.
- Słaba rozpoznawalność Gminy, jako miejsca turystyki np. weekendowej.
- Słaba promocja atrakcji turystycznych znajdujących się na terenie Gminy.
- Duża stopa bezrobocia i związana z tym emigracja mieszkańców.
- Gmina Stare Bogaczowice traktowana jest przez nowych mieszkańców jak „sypialnia”.
- Zły stan dróg wojewódzkich i powiatowych przebiegających przez Gminę.
- Problemy z zasięgiem sieci komórkowych w niektórych sołectwach.
- Ograniczona liczba przyłączy internetowych (ograniczenia wynikają ze słabej infrastruktury technicznej operatorów telefonii stacjonarnej).
- Za mała ilość miejsc w placówkach przedszkolnych.
- Gmina nie dysponuje obiektami i terenami, które mogłaby oferować potencjalnym inwestorom.
- Nielegalne wyrzucanie śmieci na terenach chronionych.
- Słabo oznakowane szlaki oraz ciekawe miejsca, które warto zobaczyć.

SZANSE

- Obszar Gminy może być atrakcyjny dla rozwoju niektórych form turystyki i wypoczynku grupowego, w lasach wytyczyć można trasy rowerowe, konne i piesze. Rozwój bazy noclegowo-gastronomicznej pozwoli rozwinąć ruch turystyczny i przygraniczny.
- Na terenie Gminy jest dużo ciekawych miejsc widokowych oraz ciekawostek

przyrodniczych, do których zaliczyć można zasiedlenie się na terenie Gminy rzadkości fauny: orzeł rybołów, zimorodek, bóbr, borsuk, muflon, czapla. Turystów mogą przyciągnąć przygotowane stanowiska obserwacyjne i punkty widokowe.

- Szansę stanowią wydzielone tereny rekreacyjne. Uzbrojenie zwiększy atrakcyjność inwestycyjną terenu. Potrzebne jest zbadanie możliwości wykorzystania terenu, jako obszaru rekreacyjnego zarówno latem jak i zimą, poprzez wydłużenie sezonu np. rozwój tras narciarskich dla biegaczy.
- Szansą może być lepsze wykorzystanie zasobów wód mineralnych.
- Rozwój sektorów pozarolniczych, np. usług czy przetwórstwa produktów rolnych, przede wszystkim produkcja i przetwórstwo jaj.
- Wybudowanie obwodnicy Szczawna Zdroju oraz drogi S3 Lubawka-Szczecin pozwoli na lepsze skomunikowanie Gminy z regionem. Planowane dwa tunele na odcinku drogi S3 biegnącym przez teren Gminy Stare Bogaczowice, z których jeden ma być najdłuższy w Polsce i liczył będzie 2290 m. mogą stać się atrakcją turystyczną i przyczynić się do promocji Gminy.
- Położenie Gminy na Szlaku Cysterskim pozwala ubiegać się o fundusze UNESCO, UE i RP; Pozwoli to na rozwinięcie rozmaitej działalności komercyjnej, opracowanie mapy szlaków turystycznych, itp.
- Szkoła w obecnym, nowoczesnym budynku może rozwijać zakres świadczonych usług: sportowych, rekreacyjnych i edukacyjnych.
- Nowoczesny obiekt Gminnego Centrum Edukacyjno-Społecznego powinien odgrywać bardzo ważną rolę w rozwoju Gminy, zarówno w zakresie integracji mieszkańców Gminy, oraz inspiracji i poszukiwania nowych pomysłów.
- Stworzenie wspólnej „platformy” wymiany wydarzeń każdego sołectwa i zacieśnianie współpracy pomiędzy sołectwami.
- Możliwość korzystania ze środków na rozwój obszarów wiejskich w ramach programu LEADER. Współpraca z LGD „Kwiat Lnu” w Lubawce.
- Współpraca z gminami położonymi wokół Trójgarbu pozwoli lepiej wypromować ten obszar oraz wpłynie na jego szybszy rozwój.
- Wykorzystanie środków z UE dla promocji, rozwoju infrastruktury, turystyki, itp.

ZAGROŻENIA

- Powodzie i inne klęski żywiołowe mogą powodować poważne straty materialne, dalszą erozję gleb i zanieczyszczenie środowiska.
- Dalszy wzrost bezrobocia i towarzyszących patologii społecznych, m.in. rozpad rodzin, alkoholizm, narkomania, przestępczość.
- Stopniowe wyludnienie, nie tylko wynikające z migracji za pracę, ale także z braku więzi młodych ludzi z gminą, co wynika ze stosunkowo słabo rozwiniętej oferty kulturalnej i dotyczącej spędzania czasu wolnego.
- Pesymistyczne nastawienie mieszkańców do wszelkich zmian i inicjatyw podejmowanych w Gminie.
- Mała aktywność i słaba chęć integracji mieszkańców.
- Niska świadomość ekologiczna wśród mieszkańców sąsiadujących miast, którzy tworzą na terenie Gminy dzikie wysypiska śmieci.
- Starzejące się społeczeństwo Gminy.
- Duża konkurencja na rynku miejsc interesujących dla zwiedzania. Bogata oferta turystyczna okolicznych regionów.
- Kryzys ekonomiczny.

III. ANALIZA POTRZEB I UWARUNKOWAŃ ROZWOJOWYCH GMINY (w oparciu o wywiady)

3.1. Charakter badań

W trakcie opracowywania strategii z mieszkańcami Gminy Stare Bogaczowice zostały przeprowadzone badania społeczne. Łącznie zostało przeprowadzonych 100 wywiadów, które miały charakter konsultacji społecznych. Wywiady podzielone zostały na cztery obszary:

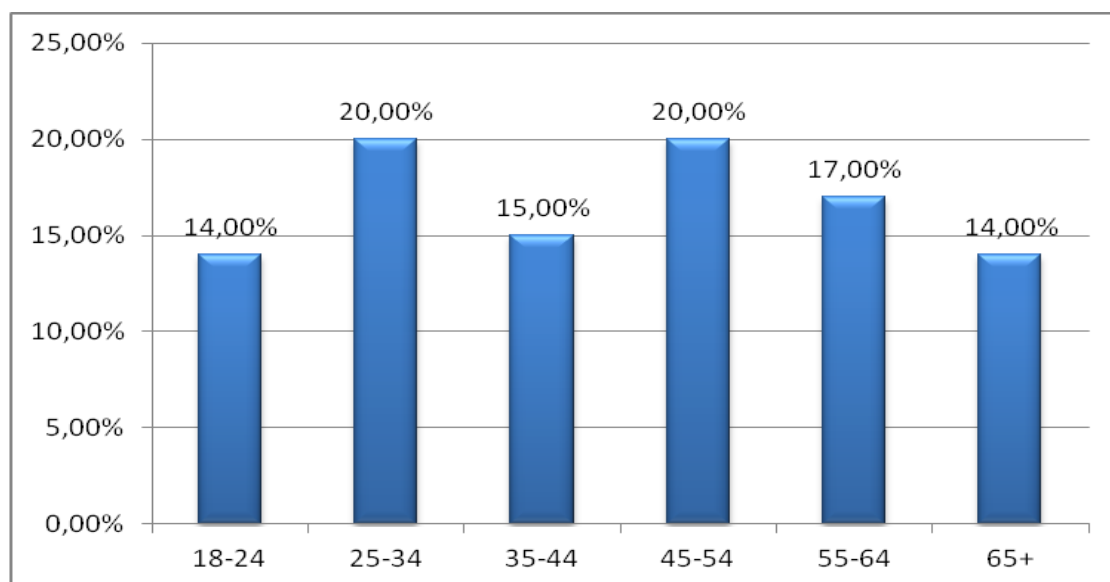
1. Turystyka i ekologia.
2. Kultura i sport.
3. Infrastruktura społeczna i techniczna.
4. Aktywizacja społeczna.

Badania zostały wykonane w ramach projektu „Partnerstwo Wokół Trójarbu – II etap” przez Fundację Edukacji Europejskiej.

3.2. Struktura badanych mieszkańców

Najwięcej badanych było w wieku 25-34 i 45-54 lata, najmniej badanych stanowiły osoby w wieku 18-24 i 65+.

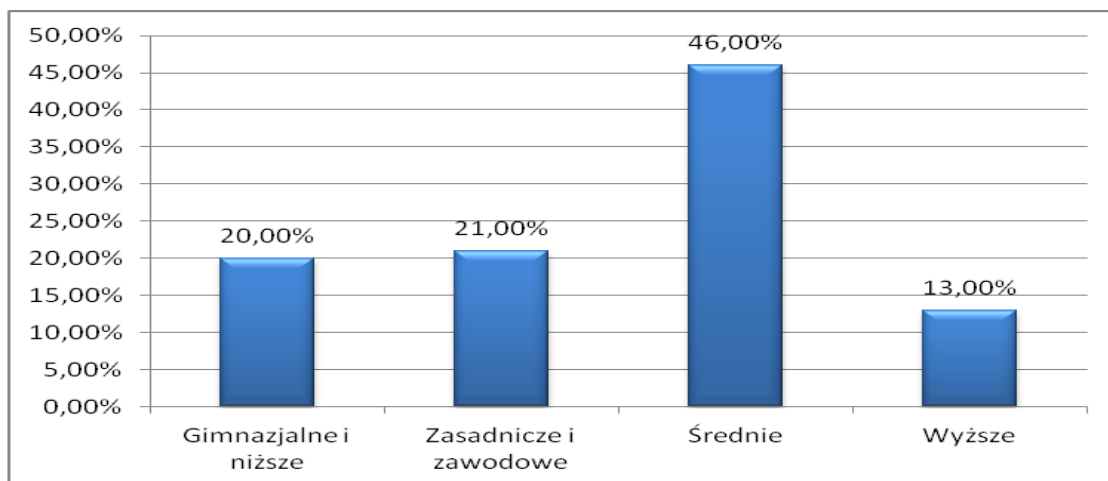
Rysunek 3.1. Wiek badanych.

Źródło: Raport z badania wśród mieszkańców Gminy Stare Bogaczowice.

Blisko 60% badanych stanowiły osoby, z co najmniej średnim wykształceniem

Rysunek 3.2. Wykształcenie badanych.

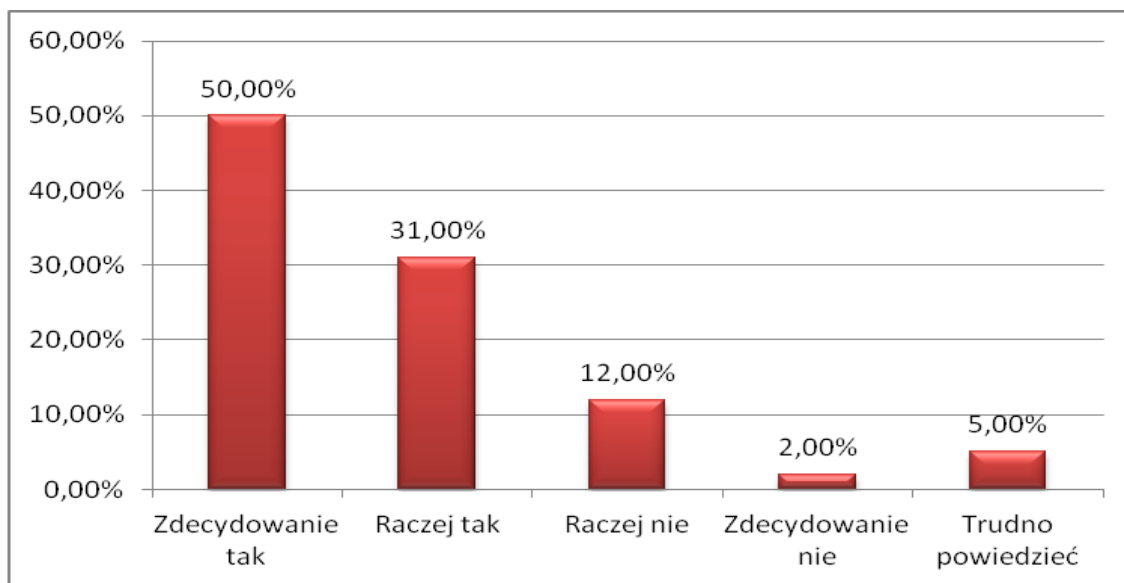
Źródło: Raport z badania wśród mieszkańców Gminy Stare Bogaczowice.

3.3. Analiza wyników

3.3.1. Turystyka i ekologia

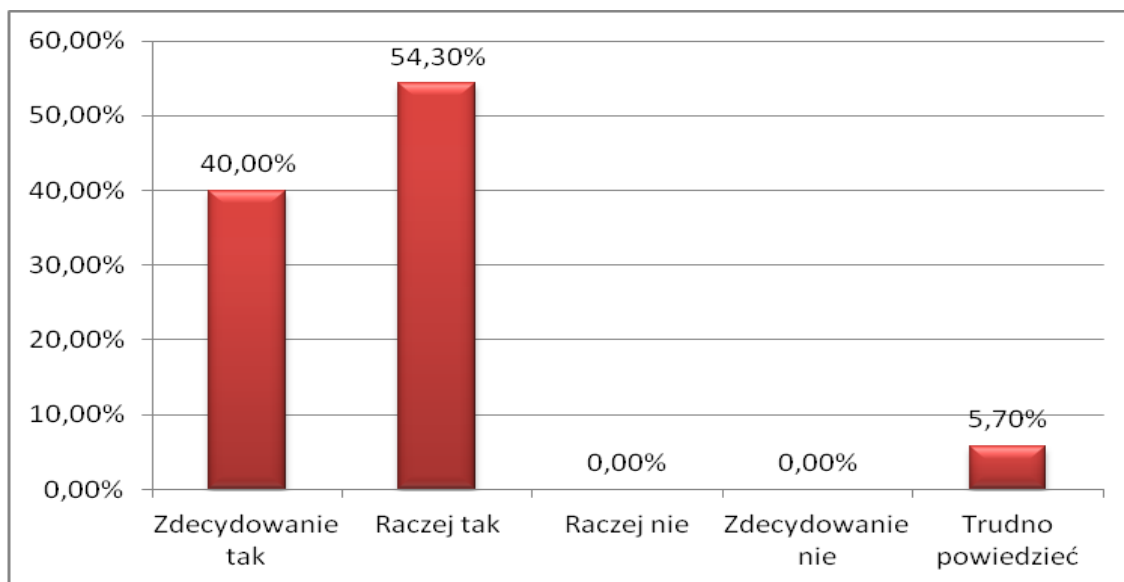
Z analizy wyników ankiety wynika, że Gmina posiada szereg atrakcji turystycznych, które warto promować. Są to w szczególności: zamek Cisy, pałac w Strudze, Trójgarb, zabytkowe kościoły oraz szlaki turystyczne i piękno przyrody. Zdaniem zdecydowanej większości badanych turystyka jest dziedziną, na którą Gmina powinna położyć większy nacisk przy planowaniu inwestycji. Odmiennego zdania jest tylko 14% badanych. Jednocześnie blisko 95 % badanych stwierdziła, że Gmina powinna planować inwestycje również pod kątem innych dziedzin. Obszary turystyki, w których bardziej powinna rozwijać się Gmina to zdaniem ankietowanych agroturystyka, turystyka weekendowa oraz turystyka aktywna. Ponad 60% badanych uważa, że Gmina powinna skupić się na rozwoju w kierunku wolnym od przemysłu. Niecałe 30% jest odmiennego zdania.

Rysunek 3.3. Czy turystyka to dziedzina, na którą Gmina powinna położyć większy nacisk przy planowaniu kolejnych inwestycji?

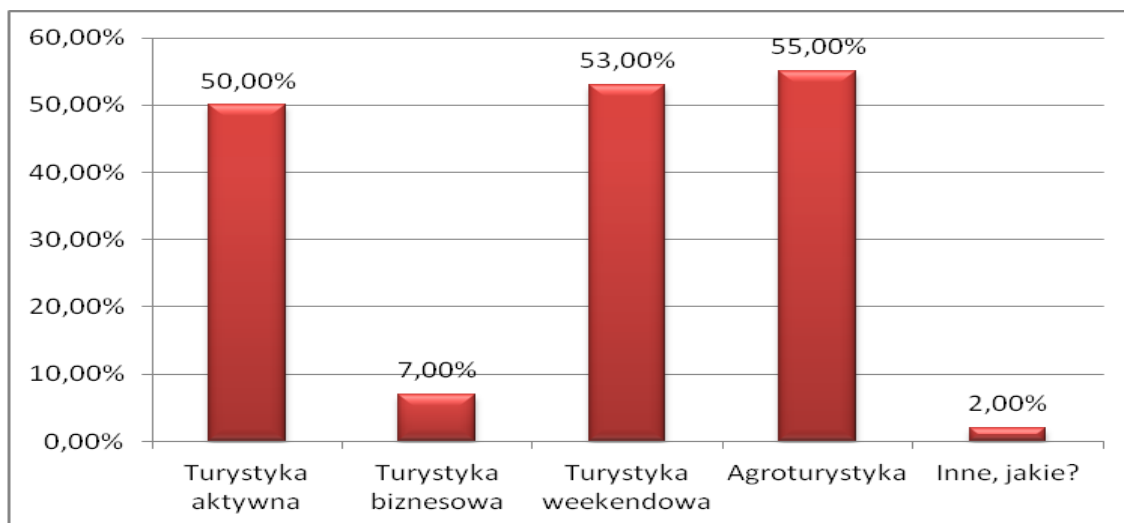
Źródło: Raport z badania wśród mieszkańców Gminy Stare Bogaczowice.

Rysunek 3.4. Czy może Gmina powinna planować inwestycje pod kątem innych dziedzin?

Źródło: Raport z badania wśród mieszkańców Gminy Stare Bogaczowice.

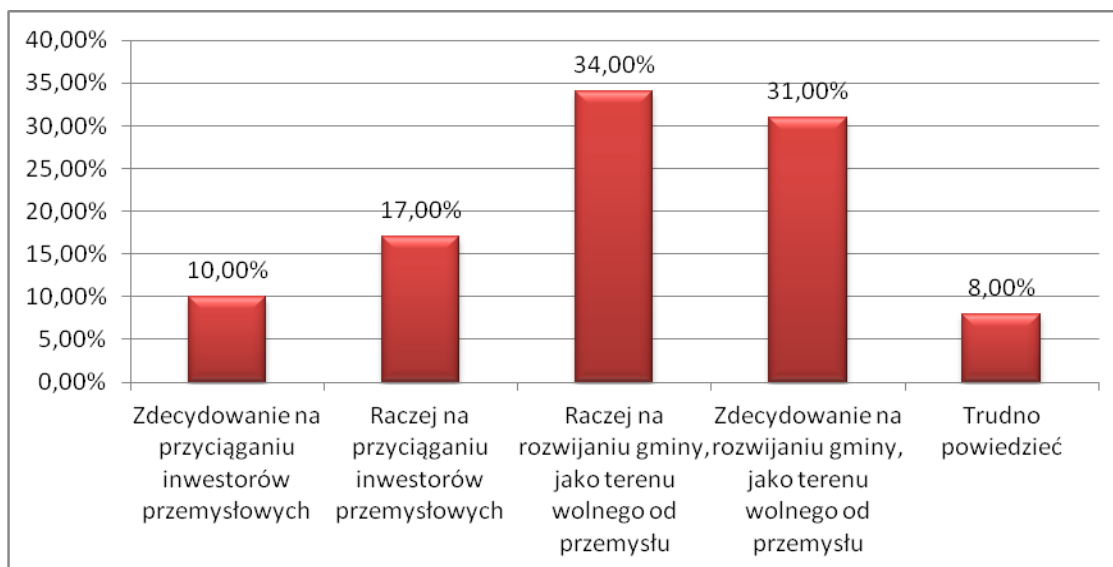
Rysunek 3.5. W jakich obszarach turystyki powinna bardziej rozwijać się Pana/i Gmina?

Odpowiedzi nie sumują się do 100%, ponieważ respondenci mogli wskazać więcej niż jedną odpowiedź.

Źródło: Raport z badania wśród mieszkańców Gminy Stare Bogaczowice.

Rysunek 3.6. Czy Gmina powinna bardziej skupić się na inwestycjach i przyciąganiu inwestorów przemysłowych, czy bardziej na rozwijaniu Pana/i Gminy, jako terenu wolnego od przemysłu?

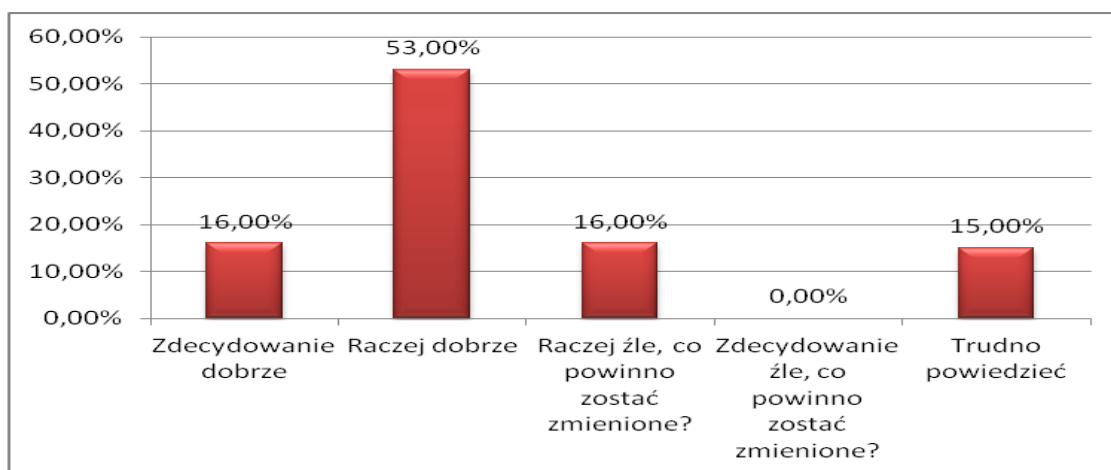

Źródło: Raport z badania wśród mieszkańców Gminy Stare Bogaczowice.

Prawie 70% ankietowanych jest zdania, że gospodarka odpadami na terenie Gminy funkcjonuje raczej dobrze lub zdecydowanie dobrze. Inne zdanie ma 16% badanych.

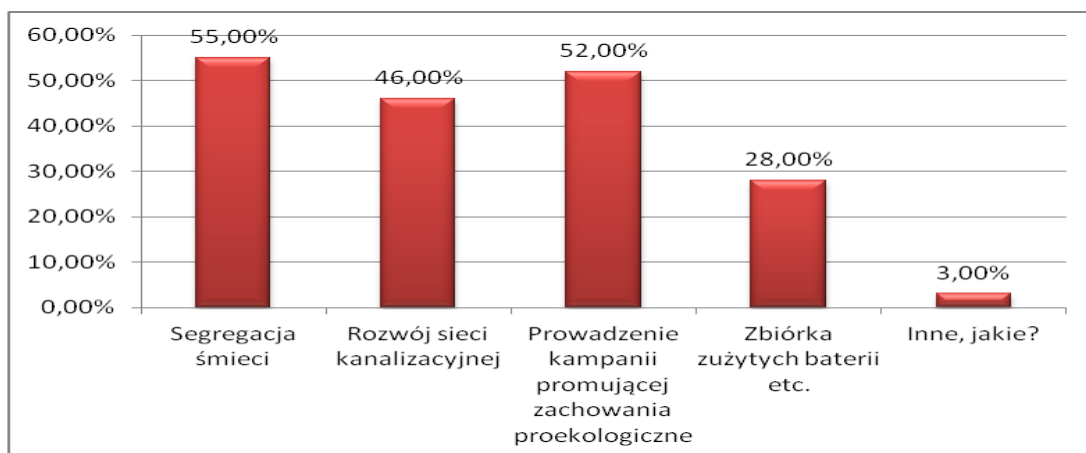
Ponad połowa badanych uważa, że Gmina powinna dbać o ekologię poprzez segregację śmieci, a także prowadzenie kampanii promujących zachowania proekologiczne. Niewiele mniej osób uważa, że powinna rozwijać się sieć kanalizacyjna. Wśród odpowiedzi inne najczęściej pojawiały się takie sposoby dbania o środowisko naturalne jak sprzątanie, zbiórka zużytego sprzętu RTV i AGD, zwiększenie ilości pojemników do segregacji śmieci, oczyszczanie rzek. Blisko 80% badanych nie ma nic przeciwko budowie na terenie Gminy elektrowni wiatrowych, przeciwnych jest 11%.

Rysunek 3.7. Jak wg Pana/i funkcjonuje gospodarka odpadami na terenie Gminy? Co powinno zostać zmienione?

Źródło: Raport z badania wśród mieszkańców Gminy Stare Bogaczowice.

Rysunek 3.8. W jaki sposób Pana/i Gmina powinna dbać o środowisko naturalne?

Odpowiedzi nie sumują się do 100%, ponieważ respondenci mogli wskazać więcej niż jedną odpowiedź.

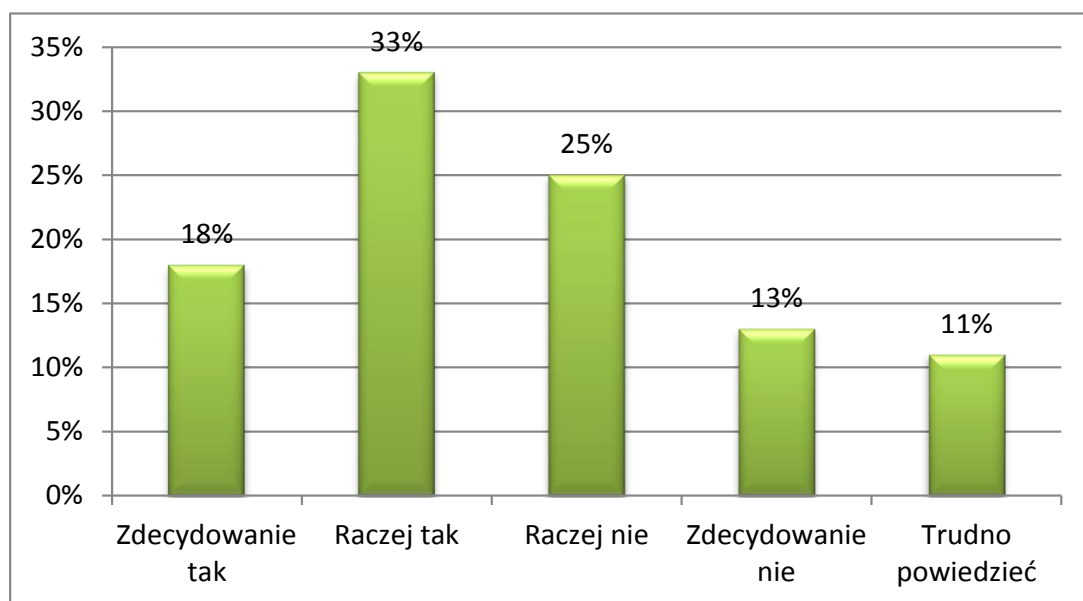
Źródło: Raport z badania wśród mieszkańców Gminy Stare Bogaczowice.

3.3.2. Kultura i sport

Ponad 50% badanych uważa, że na terenie Gminy jest zadowalająca ilość instytucji zapewniających dostęp do kultury. Niecałe 40% jest innego zdania.

Badani stwierdzili, że Gmina aby poprawić dostęp do kultury powinna podjąć takie działania jak: organizacja większej ilości imprez, promocja kultury, a także zajęcia pozaszkolne dla dzieci i młodzieży, miejsca spotkań (kluby/kawiarnie), warsztaty, kluby sportowe, imprezy masowe.

Rysunek 3.9. Czy na terenie Pana/i Gminy jest wystarczająco dużo instytucji zapewniających dobry dostęp do kultury?

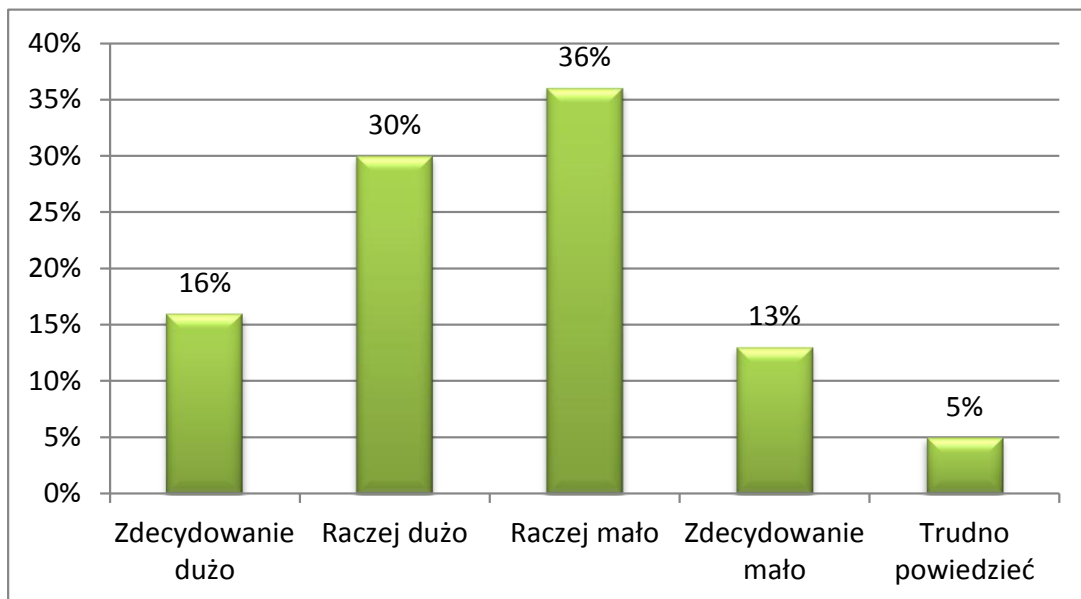

Źródło: Raport z badania wśród mieszkańców Gminy Stare Bogaczowice.

Blisko 50% badanych uważa, że na terenie Gminy jest za mało obiektów sportowych i rekreacyjnych. Również blisko 50% ankietowanych uważa, że jest ich wystarczająco.

Wśród działań, jakie powinny być podjęte w celu podniesienia satysfakcji z oferty sportowo-rekreacyjnej badani wskazywali na budowę lub remont obiektów sportowych, organizację imprez sportowych, stworzenie klubu sportowego, promocję sportu, modernizację zalewu, pojawiały się też takie odpowiedzi jak potrzeba utworzenia klubu piłkarskiego, siłowni czy budowa kortu tenisowego.

Rysunek 3.10. Czy na terenie Pana/i Gminy jest wystarczająco dużo obiektów sportowych i rekreacyjnych?

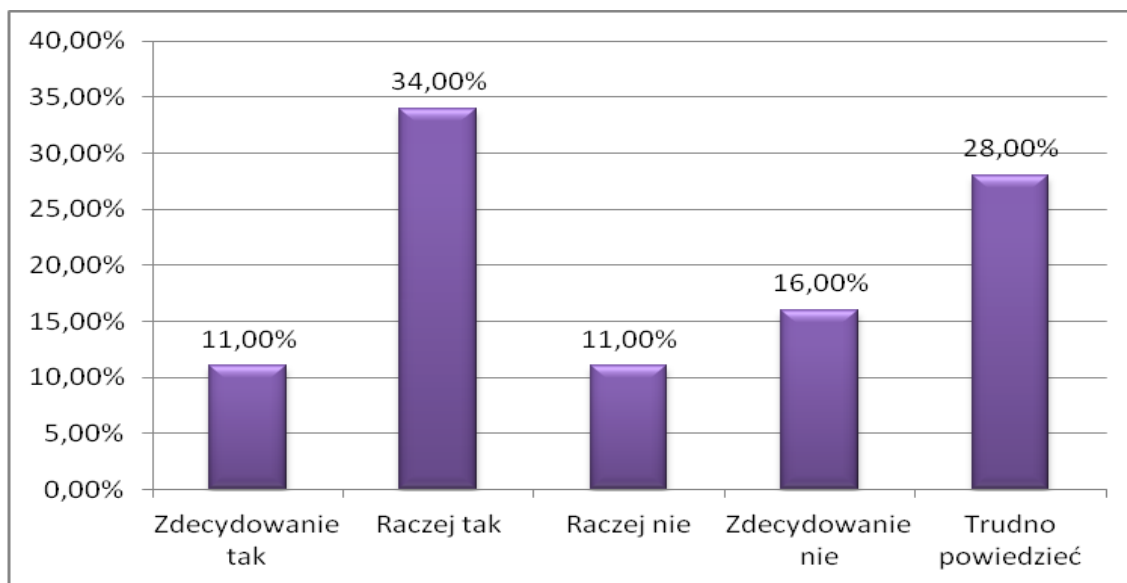

Źródło: Raport z badania wśród mieszkańców Gminy Stare Bogaczowice.

3.3.3. Infrastruktura społeczna i techniczna

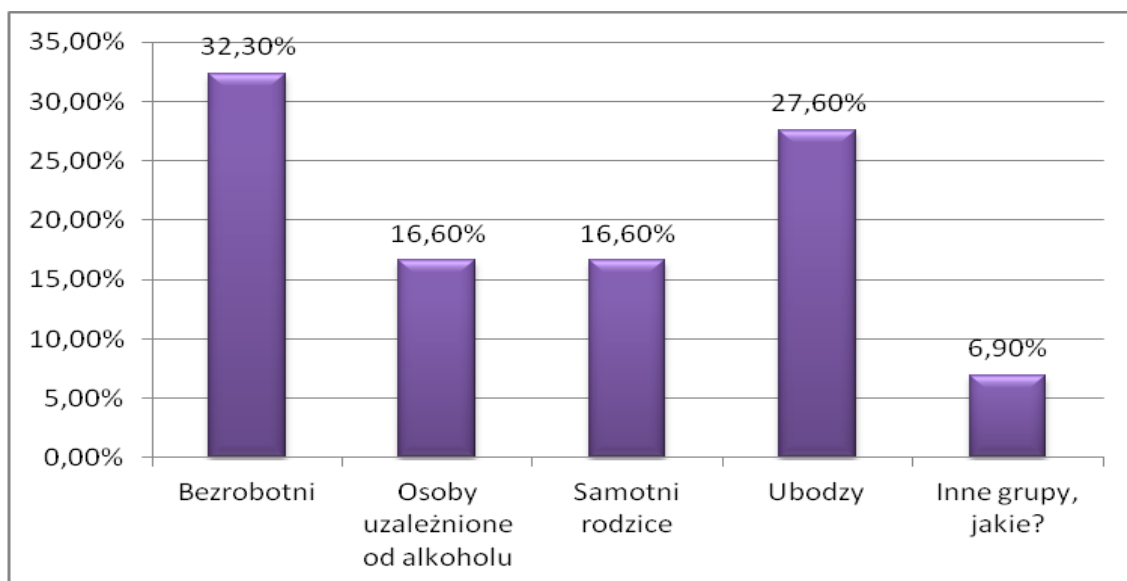
Blisko 50% ankietowanych uważa, że Gmina dobrze dba o rodziny wymagające pomocy, jedna czwarta badanych jest odmiennego zdania. Do największych problemów społecznych w Gminie badani zaliczyli bezrobocie, biedę i uzależnienie od alkoholu. Wśród sposobów pomocy osobom najbardziej potrzebującym ankietowani wskazywali pomoc w znalezieniu pracy, tworzenie nowych miejsc pracy, pomoc finansową, organizację kursów i szkoleń doskonalących, zasiłki, pomoc materialną, pomoc psychologiczną, dożywianie.

Rysunek 3.11. Czy według Pana/i Gmina dba odpowiednio o rodziny/osoby wymagające pomocy?

Źródło: Raport z badania wśród mieszkańców Gminy Stare Bogaczowice.

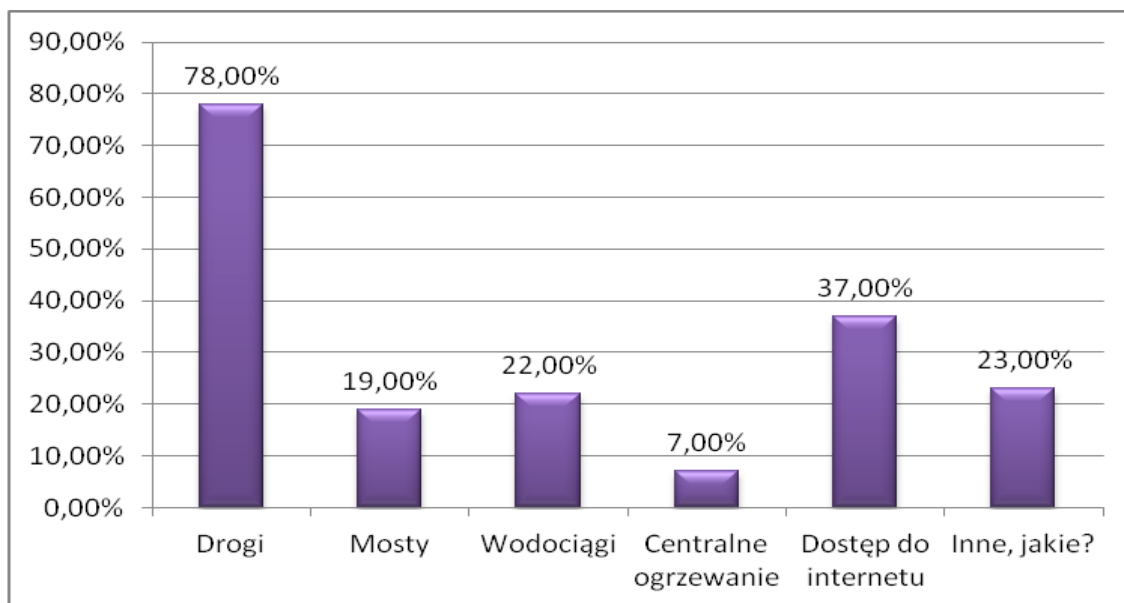
Rysunek 3.12. Jakie osoby/grupy osób w Gminie potrzebują najwięcej pomocy i są zagrożone największymi problemami społecznymi?

Źródło: Raport z badania wśród mieszkańców Gminy Stare Bogaczowice.

Prawie 80% badanych stwierdziło, że przy planowaniu najbliższych inwestycji w infrastrukturze technicznej należy zająć się drogami, 37% uważa, że należy zadbać o lepszy dostęp do Internetu, a ponad jedna piąta badanych, że konieczne są inwestycje w wodociągi. Wśród odpowiedzi inne, wskazano najczęściej na kanalizację, a następnie oczyszczanie koryta rzeki, więcej sieci telekomunikacyjnych, odnowę budynków oraz rozbudowę ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych. Ponad 60% badanych jest zdania, że w Gminie transport publiczny nie jest na wystarczającym poziomie. Odmienne zdania jest ponad jedna czwarta. Zdecydowana większość ankietowanych uważa, że w Gminie jest wystarczający dostęp do Internetu i sieci telekomunikacyjnych. Niewiele ponad jedna czwarta badanych uważa inaczej. Zdaniem ponad 70% badanych w Gminie jest wystarczająco rozwinięta sieć wodnokanalizacyjna. Prawie jedna czwarta ankietowanych uważa, że sieć wodnokanalizacyjna jest za mało rozwinięta. 70% badanych jest zdania, że dostęp do służby zdrowia w Gminie jest wystarczający. Niewiele ponad jedna piąta ankietowanych uważa, że dostęp ten jest za mały. Wśród zmian w dostępie do służby zdrowia, jakich oczekują badani najważniejsze to zwiększenie liczby lekarzy specjalistów, zwiększenie liczby pediatrów. W mniejszym stopniu badani wskazywali na dłuższe godziny otwarcia apteki czy większy dostęp do usług dentystycznych. Zdecydowana większość badanych osób uważa, że w Gminie dostęp do edukacji jest dobry lub bardzo dobry, 8 % ankietowanych uważa inaczej. Ponad połowa ankietowanych jest zadowolona z wizerunku Gminy, w której mieszka. Co czwarty badanych nie wykazuje takiego zadowolenia. Badani pytani o zmiany, jakie należałoby poczynić w wizerunku Gminy wskazywali na konieczność zadbania o czystość Gminy, większą promocję, zadbanie o wygląd budynków, remont dróg, oczyszczenie koryta rzeki.

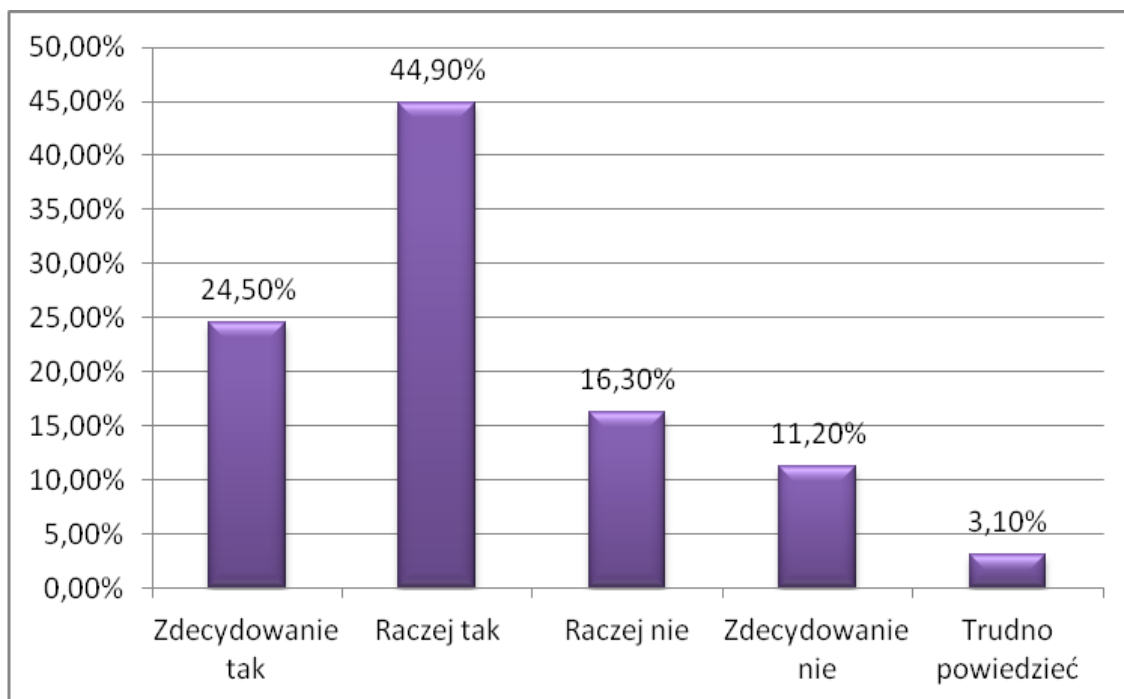
Rysunek 3.13. Jakie elementy infrastruktury technicznej według Pana/i powinny być brane pod uwagę przy najbliższych planach inwestycyjnych?

Odpowiedzi nie sumują się do 100%, ponieważ respondenci mogli wskazać więcej niż jedną odpowiedź.

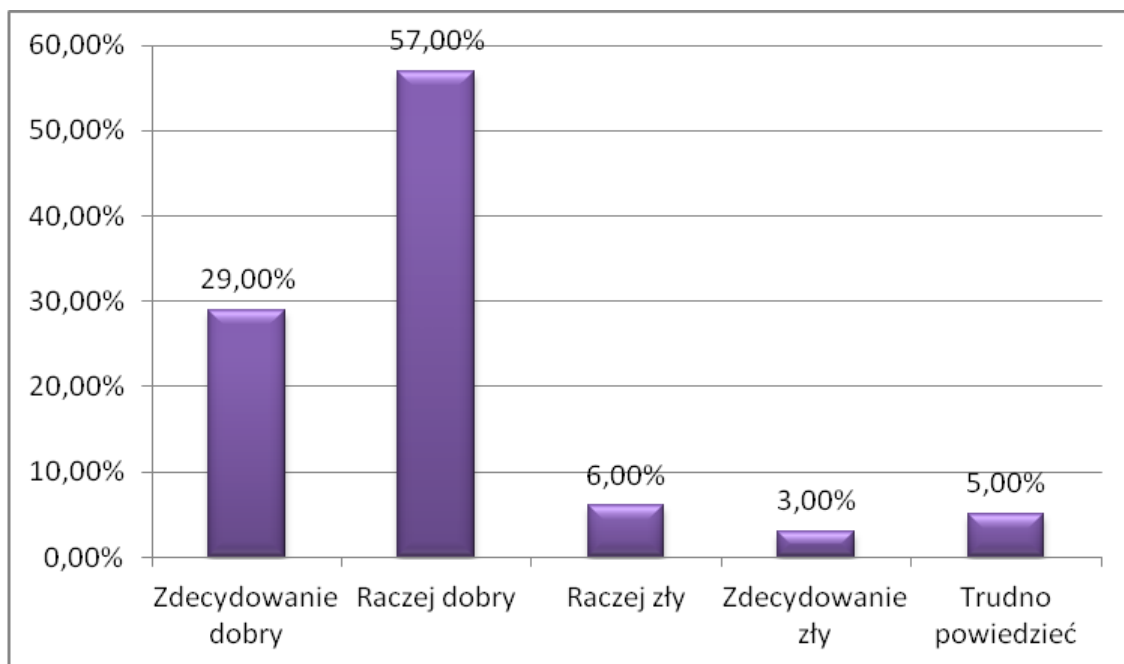
Źródło: Raport z badania wśród mieszkańców Gminy Stare Bogaczowice.

Rysunek 3.14. Czy sieć wodno-kanalizacyjna jest odpowiednio rozwinięta?

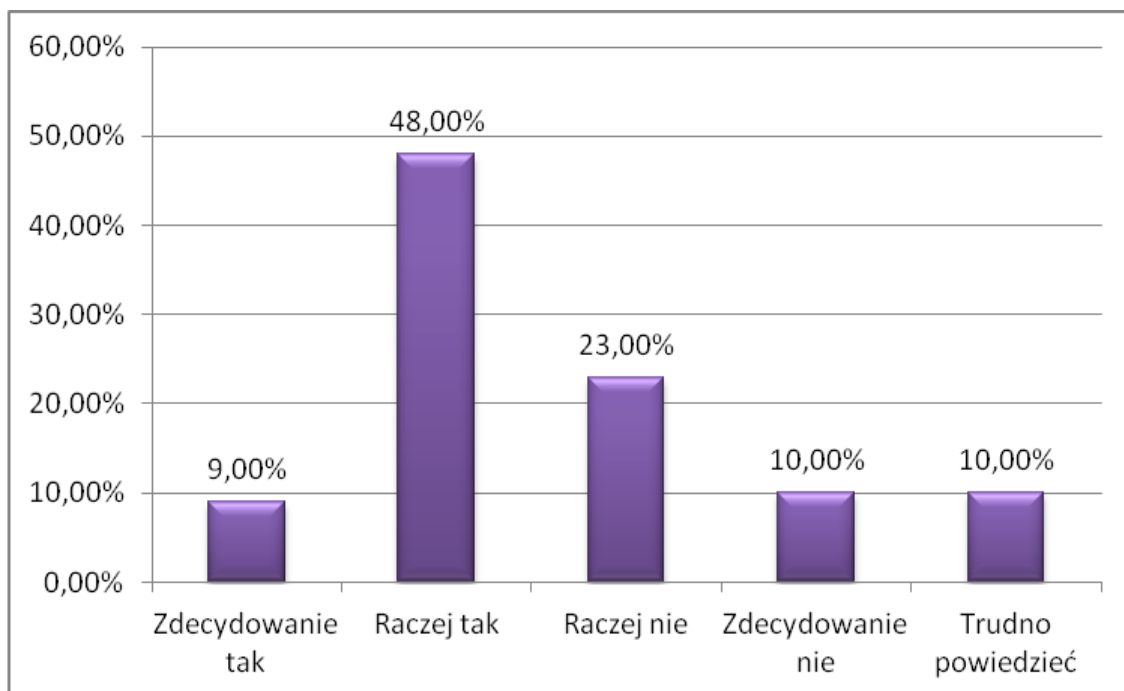
Źródło: Raport z badania wśród mieszkańców Gminy Stare Bogaczowice.

Rysunek 3.15. Czy uważa Pan/i, że dostęp do edukacji w Gminie jest na wystarczającym poziomie?

Źródło: Raport z badania wśród mieszkańców Gminy Stare Bogaczowice.

Rysunek 3.16. Czy zadowala Pana/ią wizerunek Gminy w której Pan/i mieszka?

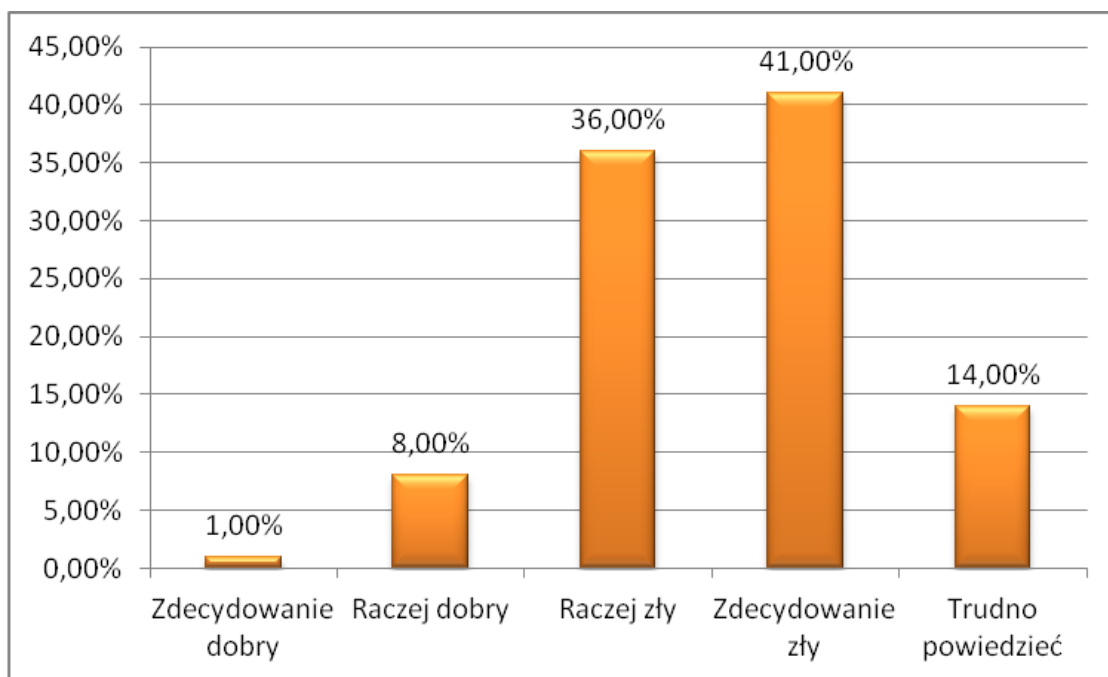

Źródło: Raport z badania wśród mieszkańców Gminy Stare Bogaczowice.

3.3.4. Aktywizacja społeczna

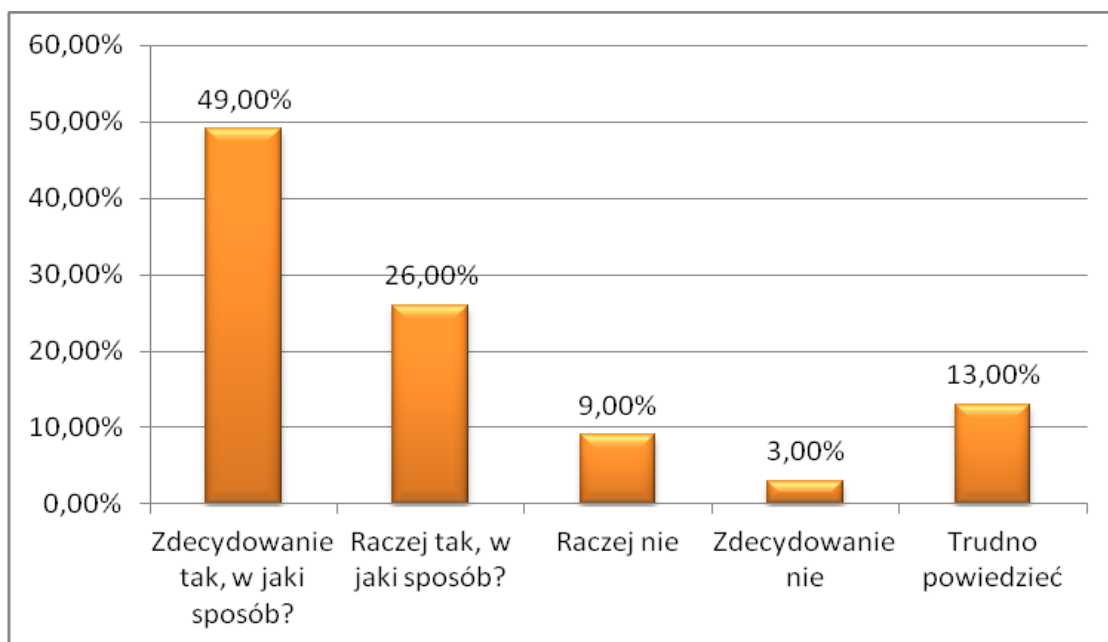
Zdecydowana większość badanych jest zdania, że sytuacja na gminnym rynku pracy jest zdecydowanie lub raczej zła. Tylko niecałe 10% badanych uważa, że sytuacja jest dobra. Zdaniem badanych największe problemy ze znalezieniem pracy mają osoby długotrwale bezrobotne oraz osoby o niskim wykształceniu i kwalifikacjach, a następnie samotni rodzice. W opinii respondentów, oprócz wcześniej wymienionych grup, problemy ze znalezieniem pracy mają rolnicy, młode osoby bez doświadczenia zawodowego, osoby starsze. Trzy czwarte badanych uważa, że Gmina powinna przyciągnąć inwestorów w celu stworzenia nowych miejsc pracy. 12% jest zdania, że gminna nie musi tego robić. Wielu badanych nie miało pomysłu, w jaki sposób przyciągnąć inwestorów do Gminy. Zdaniem pozostałych sposobem na przyciągnięcie inwestorów może być obniżenie podatków, promocja Gminy, dzierżawienie miejsc pod budowę nowych zakładów i otwieranie nowych firm. Zdecydowana większość badanych uważa, że w Gminie nie rozwija się przedsiębiorczość. Odmienne zdania jest tylko 2% badanych, a 8% nie ma zadania na ten temat. Zdaniem 86% osób biorących udział w badaniu firmy działające na terenie Gminy nie tworzą nowych miejsc pracy, 3% uważa, że firmy tworzą nowe miejsca pracy, a 11% nie ma zdania w tej kwestii. Niewiele ponad 50% badanych stwierdziło, że raczej lub zdecydowanie nie byłaby w stanie podjąć ryzyka i otworzyć własnej firmy. Jedna trzecia badanych byłaby skłonna podjąć takie ryzyko. Badani stwierdzili, że aby na terenie Gminy powstały nowe firmy lub przenosiły tu swoją działalność, Gmina powinna wykazywać większą aktywność w sferze promocji (59% wskazań), obniżyć podatki (57%), współpracować z innymi Gminami (53%). W mniejszym zakresie badani wskazywali na konieczność poprawy infrastruktury, uczestnictwo w targach. Wśród innych odpowiedzi znalazły się: powrót do rolnictwa, współpraca z innymi miastami/państwami oraz poszukiwanie bogatych inwestorów. Zdaniem badanych najbardziej perspektywicznymi branżami na terenie Gminy są: turystyka, handel, branża budowlana, rolnictwo, agroturystyka. Rzadziej wskazywana była gastronomia, hotelarstwo, rozrywka i inne. Ponad 40% ankietowanych stwierdziło, że Gmina powinna wspierać firmy lokalne, niecałe 40%, że powinna się skupić na wspieraniu firm zarówno lokalnych, jak i przyciągać nowych inwestorów.

Rysunek 3.17. Jak wygląda sytuacja na gminnym rynku pracy?

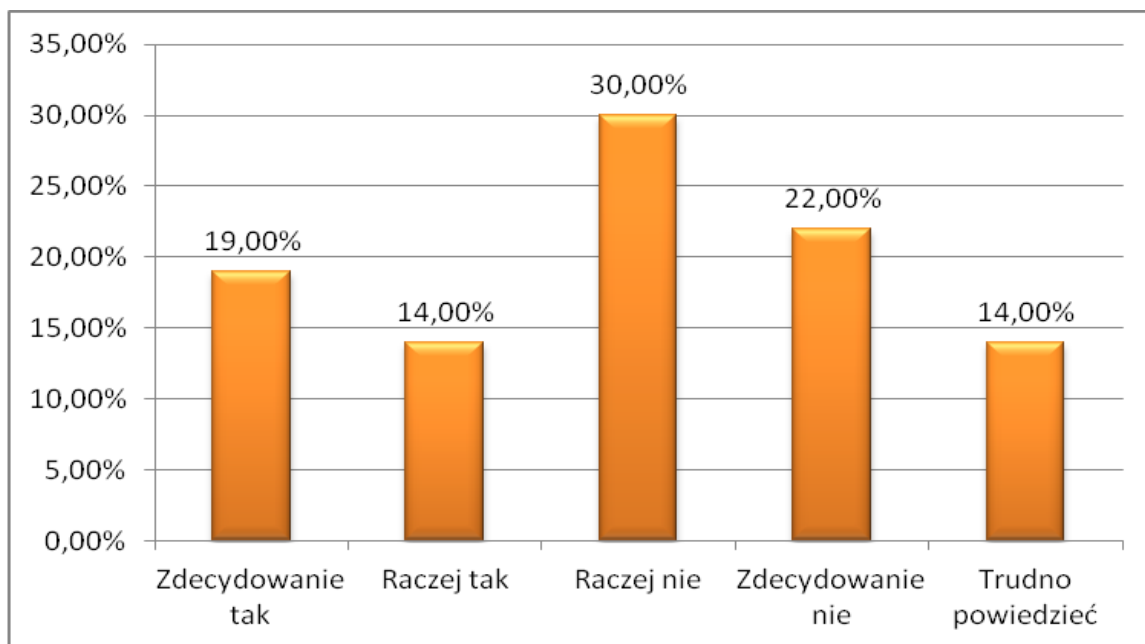
Źródło: Raport z badania wśród mieszkańców Gminy Stare Bogaczowice.

Rysunek 3.18. Czy Gmina powinna przyciągać nowych inwestorów, by tworzyli nowe miejsca pracy?

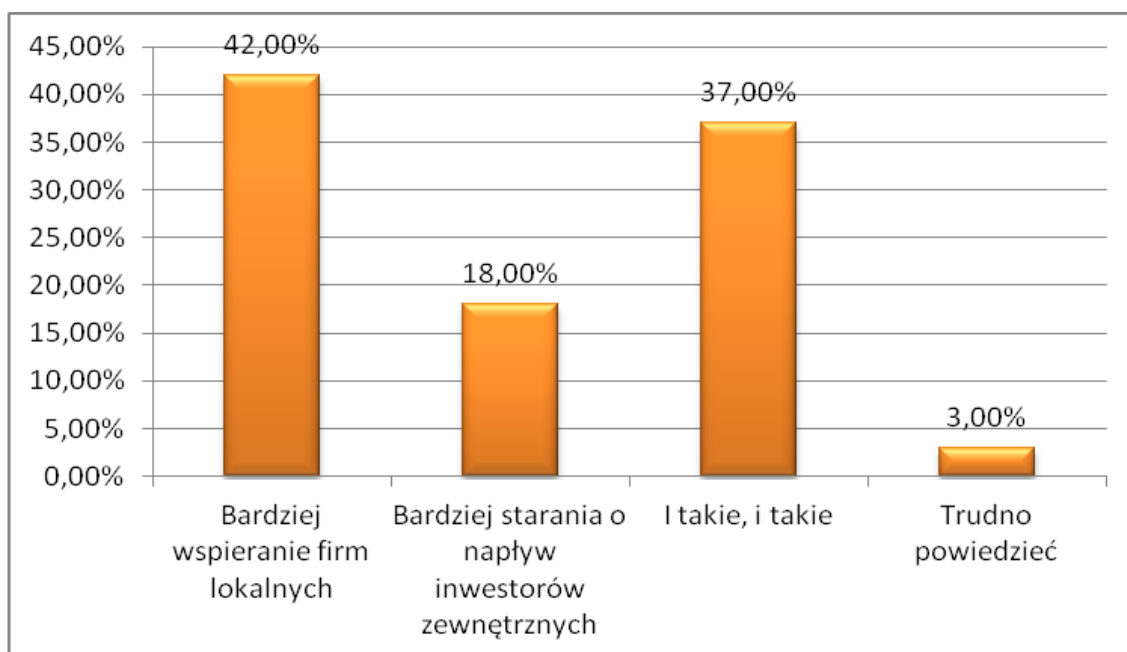
Źródło: Raport z badania wśród mieszkańców Gminy Stare Bogaczowice.

Rysunek 3.19. Czy byłby/łaby Pan skłonny podjąć ryzyko i otworzyłby/łaby Pan/i firmę?

Źródło: Raport z badania wśród mieszkańców Gminy Stare Bogaczowice.

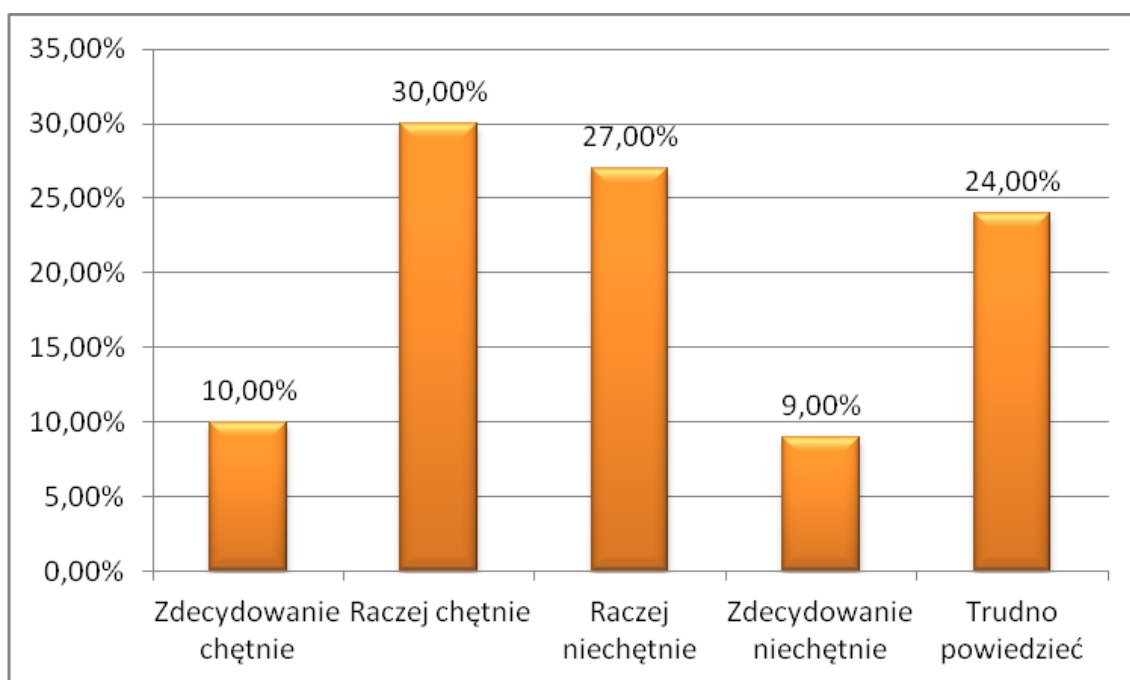
Rysunek 3.20. Czy priorytetem powinno być wspieranie firm lokalnych czy bardziej starania o napływ firm, inwestorów zewnętrznych: krajowych i zagranicznych?

Źródło: Raport z badania wśród mieszkańców Gminy Stare Bogaczowice.

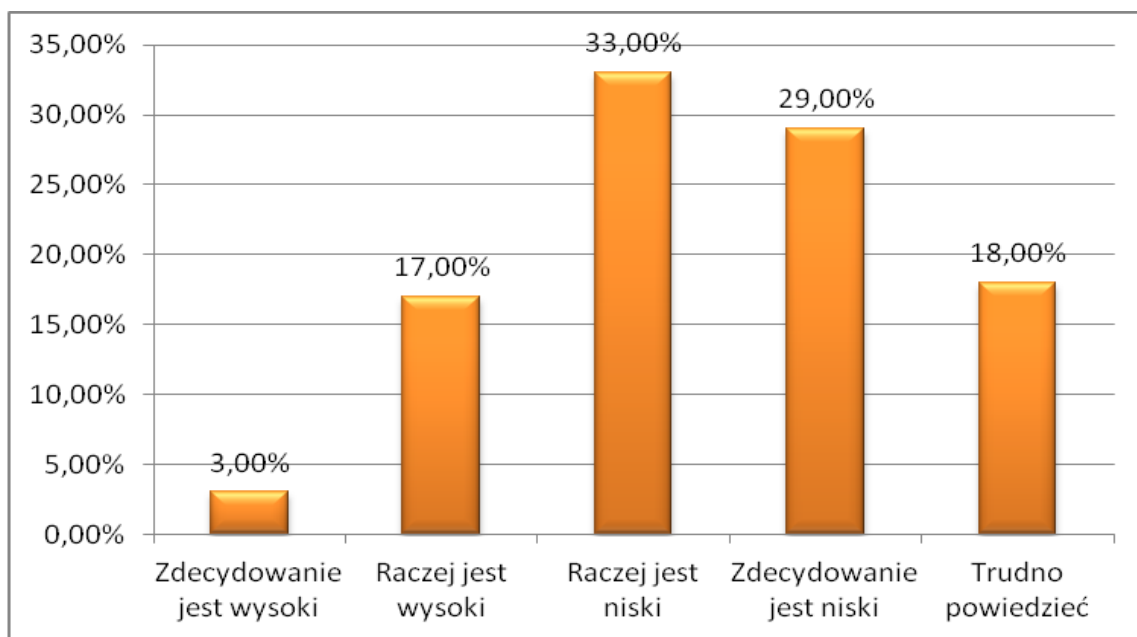
Zdecydowana większość ankietowanych nie działa w żadnych stowarzyszeniach, ani fundacjach (prawie 90%). Wśród stowarzyszeń, w których mogą działać mieszkańcy Gminy badani wymienili Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Stare Bogaczowice, Związek Emerytów i Rencistów, Stowarzyszenie Przyjaciół Jabłowa, Stowarzyszenie Kwiat Lnu oraz Stowarzyszenie Niepełnosprawnych. 40% ankietowanych stwierdziło, że mieszkańcy raczej chętnie i zdecydowanie chętnie biorą udział w projektach aktywizujących. Ponad 35% osób badanych jest odmiennego zdania. Większość badanych uważa, że poziom integracji mieszkańców jest raczej niski, (co trzeci badany) lub zdecydowanie niski (prawie, co trzeci badany). Co piąty ankietowany uważa, że poziom integracji jest wysoki. Ponad 60% badanych uważa, że istnieje potrzeba realizacji projektów poprawiających integrację mieszkańców. Co czwarta badana osoba uważa, że nie ma takiej potrzeby.

Rysunek 3.21. Czy Pana/i zdaniem mieszkańcy Gminy chętnie biorą udział w projektach aktywizujących?

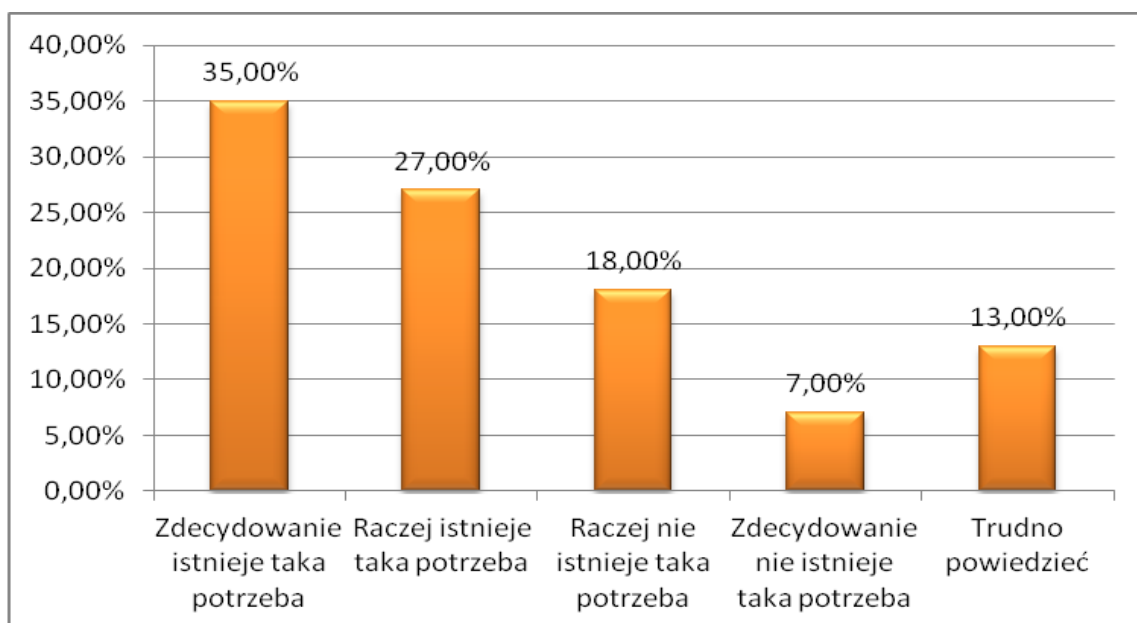
Źródło: Raport z badania wśród mieszkańców Gminy Stare Bogaczowice.

Rysunek 3.22. Jakie jest Pana/i zdanie o poziomie integracji mieszkańców?

Źródło: Raport z badania wśród mieszkańców Gminy Stare Bogaczowice.

Rysunek 3.23. Czy istnieje potrzeba realizacji projektów poprawiających integrację mieszkańców?

Źródło: Raport z badania wśród mieszkańców Gminy Stare Bogaczowice.

IV. MISJA I WIZJA GMINY

4.1. Misja Gminy

Misja Gminy Stare Bogaczowice obrazuje główne pole działań w ciągu najbliższych lat, zorientowana jest na sprawne funkcjonowanie, edukację społeczną, zaspokojenie potrzeb i aspiracji lokalnej społeczności, równocześnie pełni funkcje motywacyjne i promocyjne. Koncentruje się na aktywności i przedsiębiorczości mieszkańców. Ze względu na dogodne warunki główne inwestycje koncentrować się będą wokół turystyki, rozwoju społecznego i działań kulturalnych.

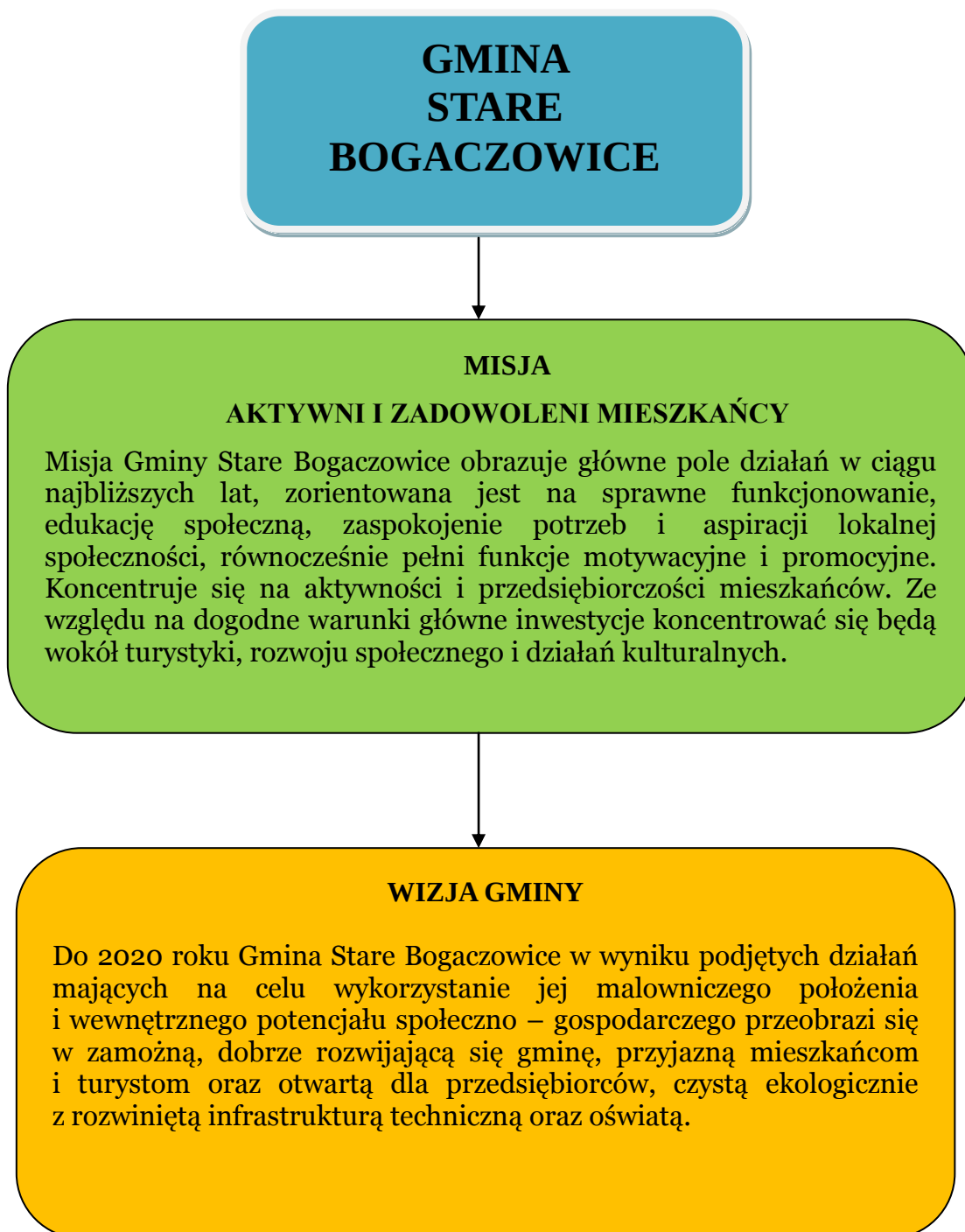

**Misja Gminy Stare Bogaczowice
AKTYWNI I ZADOWOLENI
MIESZKAŃCY**

4.2. Wizja Gminy (w 2020 roku)

Do 2020 roku Gmina Stare Bogaczowice w wyniku podjętych działań mających na celu wykorzystanie jej malowniczego położenia i wewnętrznego potencjału społeczno - gospodarczego przeobrazi się w zamożną, dobrze rozwijającą się gminę, przyjazną mieszkańcom i turystom oraz otwartą dla przedsiębiorców, czystą ekologicznie z rozwiniętą infrastrukturą techniczną oraz oświatą.

Rysunek 4.1. Misja i wizja Gminy Stare Bogaczowice.

V. CELE STRATEGICZNE, PRIORYTETY I KIERUNKI DZIAŁANIA

Priorytetowe, poza działaniami w kierunku infrastruktury, gospodarki, rynku pracy, oświaty, kultury i sportu są również działania skierowane do mentalności społeczeństwa. Stymulowanie rozwoju społeczno-gospodarczego wymaga świadomości, że rozwój Gminy to wspólne dobro. Wymaga to działań edukacyjnych i marketingowych.

Połączenie zasobów i potencjału samorządu, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych oraz mieszkańców stanowi platformę dyskusji i działań dających możliwość wcielenia w życie niezbędnych procesów prowadzących do osiągnięcia przyjętych celów. Włączenie w proces dyskusyjny, decyzyjny i działań operacyjnych wielu aktorów życia społeczno-gospodarczego daje nadzieję, że postrzeganie rozwoju Gminy Stare Bogaczowice, jako wspólnego dobra nabierze realnych ram współpracy pomiędzy samorządem, biznesem i społeczeństwem.

Tabela 5.1.Cele strategiczne.

Turystyka i ekologia	Kultura i sport	Infrastruktura techniczna	Infrastruktura społeczna, aktywizacja mieszkańców
1.Rozwój turystyki, szczególnie agroturystyki oraz budowa niezbędnej infrastruktury. 2.Optymalne wykorzystanie położenia i walorów środowiska w rozwoju turystycznym. 3.Zwiększenie świadomości ekologicznej wśród mieszkańców. 4.Stworzenie warunków do powstawania bazy gastronomicznej i hotelowej. 5.Ochrona walorów przyrodniczych i kulturowych Gminy. 6. Zwiększenie atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej Gminy. 7. Upowszechnianie ekologicznych źródeł energii.	1.Podniesienie poziomu aktywności fizycznej mieszkańców. 2.Poprawa dostępności obiektów sportowych i rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży. 3. Rozwój infrastruktury sportowej. 4.Rozwój systemu usług kulturalnych oraz infrastruktury kulturowej. 5. Promowanie zdrowego trybu życia.	1.Poprawa jakości infrastruktury komunikacyjnej. 2. Wspieranie działań z zakresu remontu dróg i mostów. 3. Rozwój infrastruktury kanalizacyjnej. 4. Poprawa funkcjonowania infrastruktury teleinformatycznej. 5. Wspieranie działań z zakresu remontów cieków wodnych i urządzeń melioracyjnych oraz ochrony przeciwpowodziowej. 6. Zapewnienie pełnego oświetlenia miejsc publicznych. 7. Budowa i modernizacja obiektów użyteczności publicznej.	1.Poprawa jakości życia mieszkańców. 2. Rozwój systemu usług edukacyjnych pozaszkolnych. 3. Przełamanie w społeczności lokalnej poczucia bezsilności, niewiary we własne siły, braku perspektyw i uzależnienia od sektora rządowego. 4. Rozwój inicjatyw lokalnych i gospodarczych, wypracowanie wysokiego poziomu aktywności mieszkańców. 5. Działania w zakresie podniesienia poziomu integracji mieszkańców.

Tabela 5.2. Cele operacyjne.

Turystyka i ekologia	Kultura i sport	Infrastruktura techniczna	Infrastruktura społeczna, aktywizacja mieszkańców
1.Zachowanie obszarów cennych krajobrazowo, ochrona środowiska przyrodniczego. 2. Promocja terenów do uprawiania turystyki aktywnej (piesza, rowerowa, konna, narciarstwo biegowe) obejmującej okoliczne zabytki i atrakcje turystyczne. 3.Budowa punktów widokowych. 4.Promocja Gminy, jako sprzyjającej ekologii i turystyce. 5.Współpraca z instytucjami zajmującymi się promocją regionu. 6. Rozwój niezbędnej infrastruktury turystycznej. 7.Podnoszenie świadomości ekologicznej i regionalnej mieszkańców. 8. Wspólne działania z gminami położonymi wokół Trójgarbu w zakresie wykorzystania walorów i potencjału tego obszaru.	1.Budowa bazy rekreacyjno-sportowej. 2.Wspieranie różnych form działalności sportowej i rekreacyjnej. 3.Poszukiwanie pozabudżetowego wsparcia finansowego dla działań kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych. 4.Działania mające na celu lepsze zorganizowanie czasu wolnego dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców Gminy. 5.Promocja rzemiosła tradycyjnego i produktów lokalnych.	1.Zwiększenie dostępności komunikacyjnej Gminy. 2.Przebudowa i modernizacja dróg i oświetlenia. 3.Budowa chodników przy drogach powiatowych i wojewódzkich. 4.Budowa nowych lub modernizacja istniejących świetlic wiejskich. 5.Adaptacja terenów gminnych na potrzeby integracji społecznej, np. budowa skwerów, altan, placów zabaw itp. 6. Budowa i modernizacja infrastruktury komunalnej.	1.Aktywizacja mieszkańców w kierunku podejmowania działalności gospodarczej i podnoszenia kwalifikacji zawodowych. 2.Promocja alternatywnych źródeł dochodu – rzemiosło tradycyjne, produkty lokalne. 3.Podniesienie samooceny mieszkańców poprzez podniesienie ich kwalifikacji. 4.Organizacja warsztatów edukacyjnych dla mieszkańców Gminy. 5. Podejmowanie inicjatyw integrujących mieszkańców Gminy.

Turystyka i ekologia

CELE STRATEGICZNE

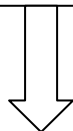
1. Rozwój turystyki, szczególnie agroturystyki oraz budowa niezbędnej infrastruktury.
2. Optymalne wykorzystanie położenia i walorów środowiska w rozwoju turystycznym.
3. Zwiększenie świadomości ekologicznej wśród mieszkańców.
4. Stworzenie warunków do powstawania bazy gastronomicznej i hotelowej.
5. Ochrona walorów przyrodniczych i kulturowych Gminy.
6. Zwiększenie atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej Gminy.
7. Upowszechnianie ekologicznych źródeł energii.

CELE OPERACYJNE

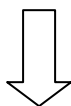
1. Zachowanie obszarów cennych krajobrazowo, ochrona środowiska przyrodniczego.
2. Promocja terenów do uprawiania turystyki aktywnej (piesza, rowerowa, konna, narciarstwo biegowe) obejmującej okoliczne zabytki i atrakcje turystyczne.
3. Budowa punktów widokowych.
4. Promocja Gminy, jako sprzyjającej ekologii i turystyce.
5. Współpraca z instytucjami zajmującymi się promocją regionu.
6. Rozwój niezbędnej infrastruktury turystycznej.
7. Podnoszenie świadomości ekologicznej i regionalnej mieszkańców.
8. Wspólne działania z gminami położonymi wokół Trójgarbu w zakresie wykorzystania walorów i potencjału tego obszaru.

Kultura i sport

CELE STRATEGICZNE

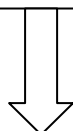
1. Podniesienie poziomu aktywności fizycznej mieszkańców.
2. Poprawa dostępności obiektów sportowych i rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży.
3. Rozwój infrastruktury sportowej.
4. Rozwój systemu usług kulturalnych oraz infrastruktury kulturowej.
5. Promowanie zdrowego trybu życia.

CELE OPERACYJNE

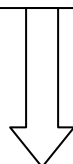
1. Budowa bazy rekreacyjno-sportowej.
2. Wspieranie różnych form działalności sportowej i rekreacyjnej.
3. Poszukiwanie pozabudżetowego wsparcia finansowego dla działań kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych.
4. Działania mające na celu lepsze zorganizowanie czasu wolnego dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców Gminy.
5. Promocja rzemiosła tradycyjnego i produktów lokalnych.

Infrastruktura techniczna

CELE STRATEGICZNE

1. Poprawa, jakości infrastruktury komunikacyjnej.
2. Wspieranie działań z zakresu remontu dróg i mostów.
3. Rozwój infrastruktury kanalizacyjnej.
4. Poprawa funkcjonowania infrastruktury teleinformatycznej.
5. Wspieranie działań z zakresu remontów cieków wodnych i urządzeń melioracyjnych oraz ochrony przeciwpowodziowej.
6. Zapewnienie pełnego oświetlenia miejsc publicznych.
7. Budowa i modernizacja obiektów użyteczności publicznej.

CELE OPERACYJNE

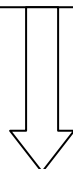
1. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej Gminy.
2. Przebudowa i modernizacja dróg gminnych i oświetlenia.
3. Budowa chodników przy drogach powiatowych i wojewódzkich.
4. Budowa nowych lub modernizacja istniejących świetlic wiejskich.
5. Adaptacja terenów gminnych na potrzeby integracji społecznej, np. budowa skwerów, altan, placów zabaw itp.
6. Budowa i modernizacja infrastruktury komunalnej.

Infrastruktura społeczna, aktywizacja mieszkańców

CELE STRATEGICZNE

1. Poprawa jakości życia mieszkańców.
2. Rozwój systemu usług edukacyjnych pozaszkolnych.
3. Przełamanie w społeczności lokalnej poczucia bezsilności, niewiary we własne siły, braku perspektyw i uzależnienia od sektora rządowego.
4. Rozwój inicjatyw lokalnych i gospodarczych, wypracowanie wysokiego poziomu aktywności mieszkańców.
5. Działania w zakresie podniesienia poziomu integracji mieszkańców.

CELE OPERACYJNE

1. Aktywizacja mieszkańców w kierunku podejmowania działalności gospodarczej i podnoszenia kwalifikacji zawodowych.
2. Promocja alternatywnych źródeł dochodu – rzemiosło tradycyjne, produkty lokalne.
3. Podniesienie samooceny mieszkańców poprzez podniesienie ich kwalifikacji.
4. Organizacja warsztatów edukacyjnych dla mieszkańców Gminy.
5. Podejmowanie inicjatyw integrujących mieszkańców Gminy.

VI. MONITORING I EWALUACJA STRATEGII

Monitoring jest niezbędnym elementem każdej strategii, ponieważ pozwala na systematyczne śledzenie postępów jej realizacji. Monitorowanie wdrażania Strategii rozwoju Gminy Stare Bogaczowice służyć ma kontroli postępu realizacji celów określonych w tym dokumencie, weryfikacji osiągniętych rezultatów i porównywaniu ich zgodności z celami strategicznymi. Z upływem czasu istotnym działaniem będzie również ocena sytuacji zewnętrznej i ocena założeń, które mogą się dezaktualizować w związku ze zmianami sytuacji Gminy, regionu i kraju, co spowoduje konieczność modyfikacji celów przyjętych w strategii oraz wymusi zmianę sposobów ich realizacji.

W połowie okresu wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Stare Bogaczowice zarządzeniem Wójta Gminy powołany zostanie zespół, który dokona analizy z dotychczasowej realizacji strategii oraz przedstawi wnioski w zakresie ewaluacji dokumentu. Przygotowane sprawozdanie zostanie przedstawione Radzie Gminy.

Wdrażanie Strategii leży po stronie władz samorządowych, jednak uspołecznienie procesów związanych z jej realizacją jest kluczowym czynnikiem, który przyczyniał się będzie do sukcesu.

VII. ZARZĄDZANIE ZMIANĄ GOSPODARCZĄ

Otoczenie Gminy zarówno wewnętrzne jak i zewnętrzne jest zdynamizowanym procesem ciągłych zmian, stanowiących szanse i zagrożenia.

Zmiany nie należy traktować, jako czynnika zagrażającego rozwojowi Gminy, ale przede wszystkim, jako szansę na poprawę własnego miejsca w stosunku do otaczającej nas rzeczywistości. Należy reagować na zmianę wprowadzając proces informacyjno - decyzyjny.

Proces ten będzie powierzony zespołowi powołanemu zarządzeniem Wójta Gminy. Celem głównym prac Zespołu będzie dostarczenie aktualnej i rzetelnej informacji nt. uwarunkowań społeczno-gospodarczych, aktualnych trendów rozwojowych i prognoz zmian zachodzących w gospodarce, regionie oraz ich wpływu na założenia przyjęte w Strategii Rozwoju Gminy Stare Bogaczowice.

IX. SPIS RYSUNKÓW I TABEL

- Rysunek 1.1. Położenie geograficzne Gminy Stare Bogaczowice.
Rysunek 1.2. Powierzchnia sołectw w Gminie Stare Bogaczowice.
Rysunek 1.3. Obszar województwa dolnośląskiego, powiatu wałbrzyskiego i Gminy Stare Bogaczowice – porównanie.
Rysunek 1.4. Kaplica Św. Anny w Starych Bogaczowicach.
Rysunek 1.5. Wiatrak typu holenderskiego w Gostkowie.
Rysunek 1.6. Ruiny zamku Cisy w Cieszowie.
Rysunek 1.7. Odremontowana oficyna przy pałacu w Strudze.
Rysunek 1.8. Struktura wg grup wiekowych mieszkańców Gminy Stare Bogaczowice w latach 2007-2011.
Rysunek 1.9. Gminne Centrum Edukacyjno – Społeczne w Starych Bogaczowicach.
Rysunek 1.10. Dysfunkcje rodzin korzystających z pomocy w GOPS Stare Bogaczowice.
Rysunek 1.11. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w roku 2011.
Rysunek 1.12. Panorama miejscowości Stare Bogaczowice.
Rysunek 3.1. Wiek badanych.
Rysunek 3.2. Wykształcenie badanych.
Rysunek 3.3. Czy turystyka to dziedzina, na którą Gmina powinna położyć większy nacisk przy planowaniu kolejnych inwestycji?
Rysunek 3.4. Czy może Gmina powinna planować inwestycje pod kątem innych dziedzin?
Rysunek 3.5. W jakich obszarach turystyki powinna bardziej rozwijać się Pana/i Gmina?
Rysunek 3.6. Czy Gmina powinna bardziej skupić się na inwestycjach i przyciąganiu inwestorów przemysłowych, czy bardziej na rozwijaniu Pana/i Gminy, jako terenu wolnego od przemysłu?
Rysunek 3.7. Jak wg Pana/i funkcjonuje gospodarka odpadami na terenie Gminy? Co powinno zostać zmienione?
Rysunek 3.8. W jaki sposób Pana/i Gmina powinna dbać o środowisko naturalne?
Rysunek 3.9. Czy na terenie Pana/i Gminy jest wystarczająco dużo instytucji zapewniających dobry dostęp do kultury?
Rysunek 3.10. Czy na terenie Pana/i Gminy jest wystarczająco dużo obiektów sportowych i rekreacyjnych?
Rysunek 3.11. Czy według Pana/i Gmina dba odpowiednio o rodziny/osoby wymagające pomocy?
Rysunek 3.12. Jakie osoby/grupy osób w Gminie potrzebują najwięcej pomocy i są zagrożone największymi problemami społecznymi?
Rysunek 3.13. Jakie elementy infrastruktury technicznej według Pana/i powinny być brane pod uwagę przy najbliższych planach inwestycyjnych?
Rysunek 3.14. Czy sieć wodno-kanalizacyjna jest odpowiednio rozwinięta?
Rysunek 3.15. Czy uważa Pan/i, że dostęp do edukacji w Gminie jest na wystarczającym poziomie?
Rysunek 3.16. Czy zadowolona Pana/ią wizerunek Gminy w której Pan/i mieszka?
Rysunek 3.17. Jak wygląda sytuacja na gminnym rynku pracy?
Rysunek 3.18. Czy Gmina powinna przyciągać nowych inwestorów, by tworzyli nowe miejsca pracy?

Rysunek 3.19. Czy byłby/łaby Pan skłonny podjąć ryzyko i otworzyłby/łaby Pan/i firmę?

Rysunek 3.20. Czy priorytetem powinno być wspieranie firm lokalnych czy bardziej starania o napływ firm, inwestorów zewnętrznych: krajowych i zagranicznych?

Rysunek 3.21. Czy Pana/i zdaniem mieszkańcy Gminy chętnie biorą udział w projektach aktywizujących?

Rysunek 3.22. Jak jest Pana/i zdanie o poziomie integracji mieszkańców?

Rysunek 3.23. Czy istnieje potrzeba realizacji projektów poprawiających integrację mieszkańców?

Tabela 1.1. Sołectwa wchodzące w skład Gminy Stare Bogaczowice rok 2011.

Tabela 1.2. Wykaz obiektów położonych w Gminie Stare Bogaczowice wpisanych do rejestru zabytków.

Tabela 1.3. Struktura demograficzna Gminy Stare Bogaczowice wg wsi, 2007 rok.

Tabela 1.4. Struktura demograficzna Gminy Stare Bogaczowice wg wsi, 2009 rok.

Tabela 1.5. Struktura demograficzna Gminy Stare Bogaczowice wg wsi, 2011 rok.

Tabela 1.6. Stopa bezrobocia % 2011 r.

Tabela 5.1. Cele strategiczne.

Tabela 5.2. Cele operacyjne.